

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH a REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**Problematické aspekty činnosti policejního orgánu
v souvislosti s řešením dopravních nehod**

Autor práce: Jiří Michal
Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě
Forma studia: Kombinované
Vedoucí práce: Mgr. et Bc. Josef Kříha
Katedra: Právních oborů a bezpečnostních studií

2011

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci. Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č.111/1998 Sb. v platném znění.

.....
vlastnoruční podpis autora bakalářské práce

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. et. Bc. Josefu Kříhovi za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

MICHAL, J. *Problematické aspekty činnosti policejního orgánu v souvislosti s řešením dopravních nehod : bakalářská práce*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2011. 58 s. Vedoucí bakalářské práce : Mgr. et. Bc. Josef Kříha

Klíčová slova: doprava, dopravní nehoda, činnost policejního orgánu na místě dopravní nehody,

Práce analyzuje změny v dopravě, ve vývoji dopravní nehodovosti a v řešení dopravních nehod na pozemních komunikacích, které nastaly v souvislosti s příslušnými legislativními úpravami zákonů, jako je např. zákon o provozu na pozemních komunikacích.

Dále zpracovává a porovnává statistické údaje přehledu dopravních nehod v silničním provozu na pozemních komunikacích za jednotlivá rozhodná období na území okresu České Budějovice. Poukazuje na rozdílnost statistického zpracování údajů o dopravních nehodách. Práce je doplněna kazuistikami vybraných dopravních nehod, které se staly na území okresu České Budějovice.

ABSTRACT

MICHAL, J. *Problematic aspects of the police department in solving the traffic accidents Bachelor thesis*. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, o. p. s., 2011. 58 p. Supervisor : Mgr. et. Bc. Josef Kříha

Key words: transport, traffic accident, activity of a police authority at the place of an accident

My Bachelor work analyses changes in traffic, in accident frequency development and in inquiry of traffic accidents on roads – changes which have happened in a connection with a modification of appropriate legislative laws such as the law of traffic on ways.

It also compiles and compares statistic facts from the overview of traffic accidents on roads in the region of České Budějovice in particular periods. My work shows a difference in statistic data processing concerning traffic accidents. It is supplemented with casuistries of selected traffic accidents which had happened in the region of České Budějovice.

Obsah

Úvod	7
1. Cíl a metodika	8
1.1. Cíl bakalářské práce	8
1.2. Metodický postup	8
2. Exkurs do historie	9
3. Vymezení základních pojmů	13
3.1. Definice silniční dopravní nehody	13
3.2. Dopravní nehoda	13
3.3. Škodní událost	14
3.4. Pozemní komunikace	14
3.5. Vozidlo	15
3.6. Řidič	16
3.7. Účastník dopravní nehody	16
3.7.1. Svědek	16
3.7.2. Provozovatel	17
3.8. Třetí osoba	17
4. Formy protiprávních jednání v souvislosti s dopravními nehodami.....	21
4.1. Trestné činy a přestupky v souvislosti s dopravními nehodami	21
4.1.2. Přestupky v souvislosti s dopravními nehodami	21
4.1.3. Trestné činy v souvislosti s dopravními nehodami	25
5. Rozbor šetření dopravních nehod	38
5.1. Činnost na místě dopravní nehody	41
6. Alkohol, drogy a jejich vliv na účastníky provozu na pozemních komunikacích	45
7. Rozbor a analýza statistik dopravní nehodovosti	48
Závěr	55
Seznam použitých zdrojů	57
Seznam příloh.....	61

Úvod

V souvislosti s dynamicky se rozvíjející dopravou a přijatými legislativními změnami jsou problematické aspekty řešení dopravních nehod velmi celospolečensky aktuální. Dopravní nehodovost je také oblíbeným mediálním tématem. Díky médiím se občané dozvídají zejména o dopravních nehodách s těžkými nebo tragickými následky a o dopravních nehodách známých osobností. Média také plní roli zprostředkovatelů v preventivních programech, zaměřených na snižování dopravní nehodovosti. I když je celkově bezpečnosti v silničním provozu věnována velká pozornost, dochází k pozitivním i negativním změnám v počtu dopravních nehod. Ve své bakalářské práci se snažím poukázat na to, že zpracovávaná statistická data počtu dopravních nehod nemusí být vždy objektivním ukazatelem. Rozdílnost v evidenci zaznamenávaných dopravních nehod a skutečností rozhodných pro jejich zpracování jsou někdy zásadní pro důležitost porovnání údajné klesající tendence v počtu dopravních nehod.

Úpravy v legislativě přinesly tolik změn, že se v nich běžný občan někdy jen těžko orientuje. Ve své bakalářské práci se snažím nastínit některé problematické aspekty, které vznikly přijetím novely zákona o provozu na pozemních komunikacích. Podstatnou změnou byla zejména upravená výše škody a tzv. status třetí osoby. V bakalářské práci se pokusím vysvětlit toto základní pojmosloví, poukázat na legislativní změny a praktickými příklady z praxe dokreslit aktuálnost situace dopravních nehod na pozemních komunikacích.

1. Cíl a metodika

1.1. Cíl bakalářské práce

Objasnit a nastínit využití základních metod a forem činnosti policejního orgánu na místě dopravních nehod. Poukázat na správně právní a trestně právní konsekvence dopravní nehodovosti v širším i užším vymezení. Exkursivním nástinem upozornit na problematické aspekty a aplikační souvislosti týkajících se dynamičnosti vývoje legislativní úpravy dané oblasti.

1.2. Metodický postup

K získání relevantních informací za účelem realizace cílů byl využit sběr a vyhodnocení kvantitativních ukazatelů. Jako metoda k ověření správnosti nastíněné problematiky byla použita syntéza a sekundární analýza statistických dat z evidencí Policie České republiky a Ministerstva vnitra České republiky a kazuistiky vybraných dopravních nehod na území okresu České Budějovice.

2. Exkurs do historie

Již od pradávna pociťoval člověk potřebu se přemísťovat z místa na místo. S rozvojem civilizace a technologií, narůstala i tato potřeba. V pradávných dobách člověk používal pro svou přepravu primitivní prostředky, upravoval si stezky, odstraňoval překážky, používal zvířata a začal vynalézat jednoduché dopravní prostředky, které se staly zárodkem dnešních saní, kol i lodí.

Počátky kolejových povozů se datují do období před 5 000 lety. Kolem roku 3 200 před naším letopočtem bylo v Mezopotámii upraveno kolo, vyrobené spojením tří prken. Používalo se jednoduchých říditelných vozů, tažených zvířaty. Kolem roku 2 000 před naším letopočtem Chetitové používali paprsková kola u bojových vozů. a v tomto období byly používány v Egyptě vozy tažené koňmi. Římané propracovali techniku říditelných vozů a byly vyvinuty vozy s odpružením a říditelnou přední osou. Stavěli též kvalitnější cesty pro rychlou dopravu mezi městy. Římané dláždili silnice i mezi městy. Na území střední Evropy jsou první zmínky o dopravních cestách datovány kolem roku 805. V současné době je na naší planetě vybudováno asi 25 milionů kilometrů cest a dálnic.

Velkým zlomem pro dopravu byl rozvoj technologií a zvláště pak vynález motoru. První motor ovládal parní stroj, který v roce 1712 vynalez britský technik Thomas Newcomen. o padesát let později ho výrazně vylepšil James Watt. Parní stroj se nejvýrazněji uplatnil v železniční dopravě. Na jihu Čech byla roku 1825 postavena první železnice v Evropě. Sloužila nejprve k přepravě zboží, zejména soli a využívala koňské síly, proto se jmenovala koněspřežní. První rok jejího fungování se přepravilo 9 500 tun zboží a dráha byla hojně využívána k přepravě lidí. Proto byla roku 1845 přestavěna na dráhu parní.

Jakmile byly k dispozici spolehlivé parní stroje, pokoušeli se mnozí vynálezci využít jich i pro silniční vozidla. Rozvoj automobilu nastal, až když německý inženýr Nikolaus Otto vynalezl v roce 1876 spalovací motor. 16. prosince 1883 přihlásil k patentování říšský kancléř Daimler výbušný, vzduchem chlazený motor hnaný benzínem. V roce 1886 vyrábí Karl Benz benzínový motor a 28. dubna 1887 ho německá firma Benz a Co přihlásila jako první patent automobilu hnaného benzinovým motorem. V roce 1895 vynalezá Rudolf Diesel vznětový motor. Už v roce 1897 byl na

území České republiky v Kopřivnici na Moravě, v nynější továrně Tatra, vyroben první automobil. V roce 1900 začal Václav Klement se svým společníkem Václavem Laurinem v Mladé Boleslavi vyrábět motocykly. Tak vznikl automobilový průmysl v České republice a byla zde rozšířena doprava.¹

Rozvoj dopravy poskytoval lidstvu pozitivní přínos při zprostředkovávání kontaktů mezi lidmi, národy a také při přepravě zboží, což vedlo k hospodářskému růstu a prosperitě zemí. Doprava s tak stala hybnou silou společnosti. Avšak rozvoj dopravní infrastruktury a zahuštění provozu sebou přináší i mnohá negativa. Začalo docházet i k prvním dopravním nehodám. První smrtelná dopravní nehoda se stala v Londýně 17. srpna 1896. Dobové zprávy uvádí, že byla před hotelem Crystal Palace autem sražena londýnská švadlena Bridget Driscollová. Druhou obětí, jež podlehl zranění po srážce s vozidlem, byl burzovní makléř Henry Bliss z New Yorku. Tato dopravní nehoda se stala roku 1899 poté, co zmíněný burzovní makléř přebíhal ulici, aby mohl bezpečně převést dámu.

Narůstající počet dopravních nehod a kolizí a houstnoucí provoz na silnicích si začal vyžadovat usměrnění pomocí pravidel. Jeden z předpisů, jež platil na konci 19. století v USA, nařizoval řidiči, že musí před křižovatkou zastavit a vypnout motor. Pak musel prozkoumat silnici před sebou a silně zatroubit na klakson. Dále musel hlasitě zvolat nebo udeřit do gongu. Poté byl nucen vypálit ránu z pušky hlučného typu. Pokud pušku nevlastnil, musel odpálit tzv. Římskou svíčku nebo Vesuvskou bombu, případně jiný dostupný výbušný předmět. Při silničních kontrolách, tak díky tomuto nařízení nebylo často jasné, řídí-li auto tzv. „šofér“ nebo jde-li o banditu prchajícího před zákonem. Ve Velké Británii platilo podobné nařízení, které schválil londýnský parlament roku 1831. Před vozidlem musel běžet člověk s červeným praporkem a zvoncem nebo píšťalkou upozorňovat na blížící se nebezpečí a dále pak, že automobily tehdy nazývané parovozy mohou jet nejvyšší rychlostí maximálně 16 kilometrů za hodinu, mohou vážit méně než tři tuny i se strojem, uhlím, vodou a ostatním příslušenstvím. Předpisy na území našeho státu, který byl tehdy součástí rakousko-uherské monarchie, upravovaly zpočátku pouze provoz nemotorových vozidel. 4. března 1892 bylo vydáno Vyhlášení C. K. místodržitele na Moravě.

¹ KYNCL, J. *Historie dopravy na území ČR*. Kořínek Vladimír, 148 s. ISBN 80-903184-9-5

Nazývalo se Ustanovení pro ochranu silnic a v § 18 stanovovalo chování vozků a kočích při jízdě. Další změna v právní úpravě nastala roku 1905. Ministerstvo vnitra spolu s ministerstvem finančním vydalo pod číslem 156/1905 Říšského zákoníku pravidla k jízdě silnostrojů, jak byly tehdy nazývány automobily. Jednoduchou a srozumitelnou formou se zde uvádělo například, že „ze samostatného řízení jízdních strojů jsou vyloučeny takové osoby, kterým není aspoň 18 let.“

Nařízení Rakouskougerského ministerstva vnitra z dubna 1910 pod číslem 81/1910 přikazovalo řidičům jet v uzavřených místech maximální rychlostí 15 km/hodině. Mimo uzavřené osady pak maximální rychlost nesměla přesáhnout 45 km/hodině. Další odstavec přikazoval řidiči nejezdit rychleji než 6 km/hodině, když „hustá mlha zamezuje rozhled do dálky, jakož i na takových místech, kde silnice nemůže být přehlédnuta, jako zejména na křižovatkách a při záhybech silnice.“²

Až v roce 1935 byl na celém území Československé republiky jednotně upraven silniční provoz a to zákonem č. 81/1935 Sb., o jízdě motorovými vozidly, a prováděcím vládním nařízením č. 203/1935 Sb. Nejvyšší dovolená rychlost tak byla stanovena na 35 km/hodinu v uzavřených osadách. Kouřit za jízdy nesměli řidiči všech motorových vozidel. Teprve Opatřením Stálého výboru č. 275/1938 se k 1. květnu 1939 zrušil v našich zemích levostranný provoz.

Zákon číslo 56/1950 Sb. o provozu na veřejných silnicích vydaný národním shromážděním republiky československé ve svém ustanovení ukládá řidiči povinnost „dát k dispozici vozidlo dopravním orgánům, požadují-li je k pronásledování podezřelých osob, k dopravě osob, jímž je okamžitě třeba lékařského šetření nebo k jízdě na místo dopravní nehody či živelné pohromy.“³

V roce 1951 vyhláška č. 328 upravuje systém sankcí za hrubé dopravní přestupky, který se vzdáleně podobá dnešnímu bodovému systému.

Vyhláška číslo 141/1960 Sb. ministerstva vnitra, kterou se vydávají pravidla silničního provozu, měla v ustanovení § 44 toto znění o dopravních nehodách. „Dojde-li v silničním provozu k dopravní nehodě, je každý, kdo měl na dopravní nehodě účast,

² RYBA, J. k *historii silniční dopravy na území České republiky*. Institut Jana Pernera, o. p. s., 2004, s. 21 - 24.

³ Česko. Zákon č. 56/1950 Sb. o provozu na veřejných silnicích. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1950, částka 27, Dostupný z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=56/1950&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

povinen postarat se neprodleně podle svých možností o to, aby následky dopravní nehody byly omezeny na nejmenší míru. Zejména musí okamžitě zastavit, poskytnout pomoc postiženým osobám a na požádání prokázat jim svoji totožnost, a jde-li o řidiče motorového vozidla nebo tramvaje, předložit též řidičský průkaz.

Nelze-li přivolat okamžitou pomoc nebo vyžaduje-li to povaha zranění anebo žádá-li o to zraněná osoba, je řidič vozidla, který měl na dopravní nehodě účast, povinen dopravit zraněného do nejbližšího zdravotnického zařízení a prokázat tam svoji totožnost.

Došlo-li při dopravní nehodě k usmrcení, k újmě na zdraví nebo k velké věcné škodě, jsou účastníci dopravní nehody povinni setrvat na místě až do příchodu orgánů Veřejné bezpečnosti a nesmějí učinit žádná opatření, která by byla na újmu řádného vyšetření dopravní nehody, zejména nesmějí hýbat s vozidly, jež měla na dopravní nehodě účast. Musí-li být situace na místě dopravní nehody jakkoliv změněná, zejména je-li to nutné k vyproštění nebo ošetření zraněné osoby, je třeba zajistit původní situaci a stopy. Účastníci dopravní nehody se smějí z místa dopravní nehody vzdálit teprve se souhlasem orgánů Veřejné bezpečnosti; to se netýká dopravy zraněné osoby do zdravotnického zařízení podle odstavce 2 a ohlášení dopravní nehody podle odstavce 4.

Každou dopravní nehodu, při níž došlo k usmrcení, k újmě na zdraví nebo k věcné škodě, jsou účastníci dopravní nehody povinni neprodleně ohlásit nejbližšímu orgánu Veřejné bezpečnosti nebo místnímu národnímu výboru; současně jsou povinni oznámit škodu, jež byla při dopravní nehodě způsobena na silnici nebo na jiném veřejném zařízení.

Mělo-li na dopravní nehodě účast vozidlo, které užívá zvláštního výstražného znamení (§ 44), umožní orgán Veřejné bezpečnosti po zjištění potřebných údajů osobám, které jely ve vozidle, splnění jejich zvláštního úkolu.“⁴

Vyhláška ministerstva vnitra číslo 80/1966 upravuje povinnost být za jízdy mimo obec připoután bezpečnostním pásem.

⁴ Česko. Vyhláška č. 141/1960 Sb. ministerstva vnitra, kterou se vydávají pravidla silničního provozu. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1960, částka 57, s. 434. Dostupný z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=141/1960&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

3. Vymezení základních pojmů

Pro pochopení dalších souvislostí uváděných v této Bakalářské práci je nezbytné vymezení základních zákonných pojmů (jako je např. účastník provozu na pozemních komunikacích, dopravní nehoda, třetí osoba aj). z uváděných základních pojmů by mělo vyplynout, za jakých okolností se jedná o dopravní nehodu. Kdy je nutné dopravní nehodu oznámit Policii České republiky a kdy je dále dopravní nehoda zpracována ve statistikách dopravních nehod.

3.1. Definice silniční dopravní nehody

Dopravní nehoda je v zákoně o pozemních komunikacích definována takto: „Dopravní nehoda, je událost v provozu na pozemních komunikacích, například havárie nebo srážka, která se stala nebo byla započata na pozemní komunikaci a při níž dojde k usmrcení nebo zranění osoby nebo ke škodě na majetku v přímé souvislosti s provozem vozidla v pohybu.“⁵

3.2. Dopravní nehoda

Dopravní nehoda je specifická událost, která se odehrává na pozemní komunikaci. Jedná se o událost, která se nedá předvídat a vzniká při ní škoda na životech, majetku nebo zdraví osob. Při dopravní nehodě se dostává účastník do střetu s normami a zákonnými předpisy, které upravují jeho chování v provozu na pozemních komunikacích.⁶

Rozdělení dopravních nehod:

- silniční dopravní nehody
- železniční dopravní nehody
- letecké dopravní nehody
- plavební dopravní nehody

⁵ Česko. Zákon č. 361/2000 Sb.o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 4585, s. 2. Dostupný z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2000/sb098-00.pdf>>.

⁶ LEITNER, M., LUKÁŠEK, V., KOPECKÝ, Z. *Zákon o provozu na pozemních komunikacích a předpisy prováděcí a související s komentářem*. Linde Praha a.s., 2006. 527 s. ISBN 80-7201-616-4.

3.3. Škodní událost

Dle závazného pokynu Policejního prezidenta číslo 220/2008 v článku 110 je definována takto: „Škodní událostí se rozumí vznik hmotné škody na majetku osob, organizací, firem apod., ke které došlo nezaviněným jednáním účastníků silničního provozu. Jde především o poškození čelních, bočních a zadních skel, předních a zadních světlometů, zpětných zrcátek a laků automobilů, ke kterému dochází zejména odlétnutým předmětem od pneumatik projíždějících vozidel, ať již ve stejném směru jízdy či v protisměru, přičemž není rozhodující, zda poškozené vozidlo bylo v pohybu či stálo odstavené.“⁷

3.4. Pozemní komunikace

Pozemní komunikace je dopravní cesta určená k užití silničními a jinými vozidly a chodci, včetně pevných zařízení nutných pro zajištění tohoto užití a jeho bezpečnosti.⁸

Rozdělení pozemních komunikací:

Pozemní komunikace se dělí na tyto kategorie:

- a) **dálnice** – je pozemní komunikace určená pro rychlou dálkovou a mezistátní dopravu silničními motorovými vozidly, která je budována bez úrovnových křížení, s oddělenými místy napojení pro vjezd a výjezd a která má směrově oddělené jízdní pásy.⁹
- b) **silnice** – je veřejně přístupná pozemní komunikace určená k užití silničními a jinými vozidly a chodci. Tvoří silniční síť.¹⁰

⁷ Závazný pokyn č. 220 policejního prezidenta ze dne 31. 12. 2008, kterým se upravuje postup příslušníků Policie České republiky na úseku služby dopravní policie. Č.j. PPR-22549-1/ČJ-2008-99UD.

⁸ Česko. Zákon č. 13/1997 Sb. o pozemních komunikacích. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1997, částka 3, s. 47. Dostupný z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=13/1997&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.

⁹ Česko. Zákon č. 13/1997 Sb. o pozemních komunikacích. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1997, částka 3, s. 47. Dostupný z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=13/1997&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.

¹⁰ Česko. Zákon č. 13/1997 Sb. o pozemních komunikacích. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1997, částka 3, s. 47. Dostupný z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=13/1997&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.

- c) *místní komunikace* – je veřejně přístupná pozemní komunikace, která slouží převážně místní dopravě na území obce.¹¹
- d) *účelová komunikace* – je pozemní komunikace, která slouží ke spojení jednotlivých nemovitostí pro potřeby vlastníků těchto nemovitostí nebo ke spojení těchto nemovitostí s ostatními pozemními komunikacemi nebo k obhospodařování zemědělských a lesních pozemků. Příslušný silniční správní úřad může na návrh vlastníka účelové komunikace a po projednání s příslušným orgánem Policie České republiky upravit nebo omezit veřejný přístup na účelovou komunikaci, pokud je to nezbytně nutné k ochraně oprávněných zájmů tohoto vlastníka.¹²

3.5. Vozidlo

Vozidlo je motorové vozidlo, nemotorové vozidlo anebo tramvaj.¹³

Motorové vozidlo

Motorové vozidlo je nekolejové vozidlo poháněné vlastní pohonnou jednotkou a trolejbus.¹⁴

Nemotorové vozidlo

Nemotorové vozidlo je vozidlo pohybující se pomocí lidské nebo zvířecí síly, například jízdní kolo, ruční vozík nebo potahové vozidlo.¹⁵

¹¹ Česko. Zákon č. 13/1997 Sb. o pozemních komunikacích. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1997, částka 3, s. 47. Dostupný z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1997/sb003-97.pdf>>.

¹² KOČÍ, R. *Zákon o pozemních komunikacích : s komentářem, prováděcími předpisy a vzory správních rozhodnutí : podle právního stavu k 1.5.2008*. 2.vyd. Praha : Leges, 2008. 363 s. ISBN 978-80-87212-02-8.

¹³ FASTR, P., ČECH, J. *Zákon o pozemních komunikacích s komentářem a prováděcími předpisy*. Praha: Linde, 2008. 240 s. ISBN 978-80-7201-719-5.

¹⁴ Česko. Zákon č. 361/2000 Sb.o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 4570, s. 2. Dostupný z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2000/sb098-00.pdf>>.

¹⁵ Česko. Zákon č. 361/2000 Sb.o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 4585, s. 2. Dostupný z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2000/sb098-00.pdf>>.

3.6. Řidič

Řidič je účastník provozu na pozemních komunikacích, který řídí motorové nebo nemotorové vozidlo anebo tramvaj; řidičem je i jezdec na zvířeti.¹⁶

Řidič motorového vozidla může být například řidič motocyklu, automobilu osobního i nákladního, zvláštního pracovního stroje apod. Dále pak řidič nemotorového vozidla je například osoba, která táhne nebo tlačí ruční vozík nebo jiné potahové vozidlo, cyklista apod.

3.7. Účastník dopravní nehody

Účastníkem dopravní nehody je každá osoba, která se podílí na provozu na pozemních komunikacích. Tímto účastníkem je osoba při dopravní nehodě poškozená, ale i ta, která je podezřelá ze způsobení dopravní nehody a zároveň to může být i svědek dopravní nehody.

Podezřelý účastník je konkrétní osoba, která se svým jednáním dopustila protiprávního jednání, které je výslovně označeno v jakékoliv zákonné normě.¹⁷

Poškozený může být jak fyzická nebo právnická osoba, které v souvislosti s dopravní nehodou vznikne škoda na majetku, nebo na zdraví a dokonce na životě.

Majitelem se rozumí právnická nebo fyzická osoba, která vlastní konkrétní věc, např. vozidlo, součást komunikace, nemovitost apod. Tyto osoby musí dokázat, že konkrétní věc je jejich majetkem.

3.7.1. Svědek

Svědka je osoba, která může podat informace o určité věci či události, kterou osobně viděla nebo slyšela. Povinnosti svědka v trestním řízení upravuje § 97 zákona číslo 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním (Trestní řád).

¹⁶ Česko. Zákon č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 98, s. 4570. Dostupný z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2000/sb098-00.pdf>>.

¹⁷ PORADA, V. a kol. *Silniční dopravní nehoda v teorii a praxi*. Praha: Linde, 2000. 112 s. ISBN 80-7201-212-6.

3.7.2. Provozovatel

Provozovatel vozidla je vlastník vozidla nebo jiná fyzická či právnická osoba zmocněná vlastníkem k provozování vozidla vlastním jménem.¹⁸

3.8. Třetí osoba

Třetí osoba před 1. 1. 2009

Pojmem „třetí osoba“ před 01. lednem 2009 se rozumí například právnická osoba nebo leasingová společnost apod. Označení třetí osoba zahrnovalo i majitele dopravního značení a součástí pozemních komunikací. V praxi výklad „třetí osoby“ způsobil mnoho problémů. Podle zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o provozu na pozemních komunikacích), pokud před 01. lednem 2009 vznikla škoda na majetku třetí osoby, byla povinnost takovou dopravní nehodu hlásit vždy Policii České republiky, i když vzniklá škoda byla menší než 50 000,- Kč. Rovněž v případě, kdy se účastníci shodli na zavinění na dopravní nehodě, při které nedošlo ke zranění osob, ale vznikla pouze nepatrná škoda, museli tuto nehodu ohlásit Policii České republiky.¹⁹

Proč účastníci dopravních nehod vyžadovali na místo příjezd Policie České republiky? Protože od Policie České republiky získali Potvrzení o dopravní nehodě, které předložili na pojišťovně s tím, že si splnili svoji ohlašovací povinnost.

Pro názornost uvádím konkrétní dopravní nehodu, která se řešila podle výše uvedeného zákona o provozu na pozemních komunikacích s účastí hlídky Policie České republiky a byla evidována jako dopravní nehoda.

Dne 02. 02. 2001 v době kolem 10:00 hod. jel řidič AAAA AAAA s osobním vozidlem tovární značky Vaz SPZ AAA-XX-XX po ul. Pražská ve směru jízdy od ul. Strakonická směrem z centra Českých Budějovic, kdy se dostatečně nevěnoval řízení svého vozidla (například ladil za jízdy rádio, usnul, zapaloval si za jízdy cigaretu nebo se bavil se

¹⁸ KOČÍ, R. *Zákon o pozemních komunikacích : s komentářem, prováděcími předpisy a vzory správních rozhodnutí : podle právního stavu k 1.5.2008.* 2.vyd. Praha : Leges, 2008. 363 s. ISBN 978-80-87212-02-8.

¹⁹ Česko. Zákon č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika.* 2000, částka 98, s. 4585. Dostupný z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2000/sb098-00.pdf>>.

spolujezdoucím) a nedodržel bezpečnostní vzdálenosti za před ním zastavujícím osobním vozidlem Škoda Favorit SPZ BBB-XX-XX s řidičem BBBB BBBB a do tohoto zezadu narazil. Řidič BBBB BBBB reagoval na situaci v provozu před vozidlem a s tímto zastavoval v koloně vozidel.

Dopravní nehoda je bez zranění osob. Alkohol byl u účastníků vyloučen dechovou zkouškou přístrojem Dräger. Technická závada nebyla na místě účastníky uplatněna a ani zjištěna. Škoda na vozidle A je ve výši cca do 10 000,- Kč a na vozidle B ve výši cca 10 000,- Kč.²⁰

Vzhledem k právní úpravě platné v době dopravní nehody (škoda do 20 000,-Kč) byli účastníci povinni uvedenou dopravní nehodu oznámit policii z důvodů sepsání protokolu o dopravní nehodě v silničním provozu s projednáním. Pokud oba účastníci souhlasili na místě se zaviněním na uvedené dopravní nehodě, které určil dle zákona č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích na místě zasahující policista České republiky a mohlo, došlo k vyřízení dopravní nehody na místě. Pokud na místě jeden z účastníků nesouhlasil s výrokem příslušníka Policie České republiky (většinou viník uvedené dopravní nehody), věc nemohla být vyřízena na místě na Protokol o dopravní nehodě s projednáním a ukončená blokovou pokutou, ale byla oznámena místně příslušnému Správnímu úřadu k vyřízení.

Uvedená dopravní nehoda byla dále vykázána ve statistikách dopravních nehod na území okresu České Budějovice. Hlídka Policie České republiky byla na místo přivolána vždy. Na tuto situaci nemělo vliv, zda bylo jedno z vozidel majetkem třetí osoby (leasing, firma, státní organizace a podobně).

Třetí osoba po 1. 1. 2009

S novelizací zákona číslo 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích se pojem „třetí osoba“ uvádí jen v souvislosti s majitelem součástí pozemních komunikací. Majitel vozidla (právní osoba nebo leasingová společnost) se za „třetí osobu“ nepovažuje za předpokladu, že v době kdy se stala dopravní nehoda se ve vozidle nachází řidič, který je jejím účastníkem, to tzn. vozidlo není zaparkované. Za třetí osoby se dále považují majitelé domů a majitelé zaparkovaných vozidel, které byly

²⁰ Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje – Územní odbor České Budějovice Dopravní inspektorát (kasuistiky)

při dopravní nehodě poškozeny a majitelé dopravního zařízení (dopravního značení, veřejného osvětlení, svodidla, atd.).

Tato úprava zákona číslo 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích mnohým účastníkům dopravních nehod ušetřila nejen čas, ale také starosti a mnohdy i finanční prostředky spojené s placením blokových pokut Policii České republiky.

Dne 10. 10. 2009 v době kolem 10:00 hod. jel řidič AAAA AAAA s osobním vozidlem tovární značky Vaz SPZ AAA-XX-XX po ul. Pražská ve směru jízdy od ul. Strakonická směrem z centra Českých Budějovic, kdy se dostatečně nevěnoval řízení svého vozidla (například ladil za jízdy rádio, usnul, zapaloval si za jízdy cigaretu nebo se bavil se spolujedoucím) a nedodržel bezpečnostní vzdálenosti za před ním zastavujícím osobním vozidlem Škoda Favorit SPZ BBB-XX-XX s řidičem BBBB BBBB a do tohoto zezadu narazil. Řidič BBBB BBBB reagoval na situaci v provozu před vozidlem a s tímto zastavoval v koloně vozidel.

Dopravní nehoda je bez zranění osob. Alkohol byl u účastníků vyloučen dechovou zkouškou přístrojem Dräger. Technická závada nebyla na místě účastníky uplatněna a ani zjištěna. Škoda na vozidle A je ve výši cca do 10 000,- Kč a na vozidle B ve výši cca 10 000,- Kč.

Vzhledem k právní úpravě platné v době dopravní nehody (škoda do 100 000,-Kč) nejsou účastníci povinni na místo dopravní nehody přivolat hlídku Policie České republiky a s touto sepsat na místě protokol o dopravní nehodě s projednáním a dopravní nehodu ukončit na místě v blokovém řízení. Jednou z podmínek nepřivolání na místo hlídky Policie České republiky je to, že se oba (nebo všichni, při účasti více vozidel) účastníci na místě domluví o zavinění na uvedené dopravní nehodě. Dále spolu vypíší záznam pro pojišťovnu „Euroformulář“ (viz. příloha IV), který dostanou na pobočce své pojišťovny, při uzavření smlouvy o zákonném pojištění vozidla.

Na uvedenou situaci nemá vliv to, že jedno z vozidel, které mělo účast na dopravní nehodě, je majetkem třetí osoby (leasing, firma, státní organizace a podobně). Další s podmínek nepřivolání na místo hlídky policie České republiky je nepřítomnost alkoholu u řidičů, kteří měli účast na dopravní nehodě. Této možnosti domluvy mohou

využívat účastníků, kteří si dají jedno pivo k obědu a v době dopravní nehody by byli ještě pod jeho vlivem.

Další s podmínkou nepřivolání hlídky Policie České republiky je, že při dopravní nehodě nevzniklo žádné zranění, žádnému z účastníků dopravní nehody a to i spolujedoucím ve vozidlech. Tato uvedená dopravní nehoda se neneviduje ve statistikách dopravních nehod.

Když účastníci uvedenou věc oznámí na Policii České republiky, tak příslušníci služby dopravní policie České republiky, se musí na místo uvedené události dostavit a tuto oznámenou dopravní nehodu vyřešit. Opět se tak děje ve většině případů jen z důvodů ohlašovací povinnosti majitele poškozeného vozidla vůči pojišťovně, a to i když škoda zjevně nepřesahuje částku 100 000,- Kč a vozidlo není majetkem třetí osoby. Rovně často dochází k oznámení účastníka dopravní nehody z důvodu interního předpisu majitele vozidla (právnícká osoba), když toto je majetkem jeho zaměstnavatele.

4. Formy protiprávních jednání v souvislosti s dopravními nehodami

4.1. Trestné činy a přestupky v souvislosti s dopravními nehodami

Určité specifické rysy mají přestupky či trestné činy spáchané v souvislosti s dopravními nehodami. Jde zejména o osobu pachatele a s tím související jednání pachatele. Dále pak zavinění, příčiny a podmínky, které vedly ke vzniku dopravní nehody. Dopravní nehody z hlediska zavinění jsou nedbalostními delikty.

U dopravních nehod jde zpravidla o nedbalost vědomou, kdy trestný čin je spáchán z nedbalosti, jestliže pachatel věděl, že může způsobem v tomto zákoně uvedeným porušit nebo ohrozit zájem chráněný tímto zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal, že takové porušení nebo ohrožení nezpůsobí.

Nelze však vyloučit ani nedbalost nevědomou, kdy trestný čin je spáchán z nedbalosti, jestliže pachatel nevěděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, ač o tom vzhledem k okolnostem a k svým osobním poměrům vědět měl a mohl.

Z pohledu množství celkově spáchaných dopravních nehod, jde naštěstí z větší části o přestupkové jednání dle ustanovení § 22 odstavce 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o přestupcích) specifikovaného dále zákonem o provozu na pozemních komunikacích.

4.1.2. Přestupky v souvislosti s dopravními nehodami

„Přestupkem je zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto nebo jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin.“²¹

²¹ ČERVENÝ, Z., ŠLAUF, V. *Přestupkové právo: Komentář k zákonu o přestupcích včetně textu souvisejících předpisů*. 13. vyd. Praha : Linde, 2006. 481 s. ISBN 80-7201-596-6.

Při právní kvalifikaci přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích v rámci řešení dopravních nehod je důležité stanovení způsobené hmotné škody viníkem dopravní nehody, kdy lze dopravní nehodu vyřídit na místě. Onou zákonnou hranicí pro stanovení způsobené hmotné škody viníkem dopravní nehody je částka 100 000,- Kč. Tato výše škody na místě je jen orientační vzhledem k poškození, stáří a typu vozidel. Ani příslušník Policie České republiky a ani účastníci nejsou schopni na místě tuto škodu určit. Hmotná škoda se na zúčastněných vozidlech nebo věcech pro právní kvalifikaci skutku nesčítá, ale posuzuje se zvlášť na jednotlivých vozidlech popřípadě věcech.

Ze své praxe mám poznatky, kdy pojišťovna vyžaduje po účastnících dopravních nehod potvrzení, že dopravní nehoda nebyla spáchána pod vlivem alkoholu i když se všichni účastníci na místě domluvili o zavinění na dopravní nehodě. Po jednání s pojišťovnou následně přicházejí účastníci na služebny policie České republiky a uvedené potvrzení vyžadují. Opětovně bych rád uvedl, že určení způsobené hmotné škody je pouze orientační. Někteří účastníci naivně vyžadují do protokolu o dopravní nehodě uvést co největší hmotnou škodu, přičemž se domnívají, že tato částka jim bude poté pojišťovnou případného viníka uhrazena. Příslušník Policie České republiky nemůže v tomto případě nehodu na místě uzavřít a věc dopravní nehody postupuje místně příslušnému správnímu orgánu, který při rozhodování vychází z uvedené hmotné škody. Následná sankce pro případného viníka je přímo úměrná uvedené hmotné škodě způsobené při dopravní nehodě. V praxi není uvedená hmotná škoda pro pojišťovnu směrodatná, avšak následná sankce udělená viníkovi dopravní nehody bývá vyšší. Tuto skutečnost si účastník často uvědomí až při správním řízení o přestupku. Příslušníci Policie České republiky na místě dopravní nehody na tuto skutečnost obvykle účastníky upozorňují, ale ti na to velmi často nereagují.

Nejčastější přestupky v dopravě, které předchází dopravním nehodám, jsou dle ustanovení § 22 odstavce 1 zákona číslo 200/1990 Sb. o přestupcích

podle písm. l)

- jiným jednáním, než které je uvedeno pod písmeny a) až k), poruší zvláštní právní předpis (zákon číslo 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích)
- přejíždění z jednoho jízdního pruhu do druhého

- nedodržení bezpečnostní vzdálenosti za vpředu jedoucím vozidlem
- nevěnování se za jízdy řízení motorového vozidla (ladění rádia, zapalování cigarety atd.)

Dne 02. 02. 2006 v době kolem 10:00 hodin jel řidič AAA AAA s vozidlem tovární značky Fiat spz. AAA-AA-AA po silnici I/03 ve směru jízdy z obce České Budějovice na obec Tábor, kdy se na 158 kilometru dostatečně nevěnoval řízení svého vozidla a s tímto vozidlem přešel do protisměrné části komunikace, kde se čelně střetl s protijedoucím vozidlem tovární značky Škoda Favorit spz. BBB-BB-BB s řidičem BBB BBB. Při následném vytěžení řidič AAA AAA uvedl, že si za jízdy zapaloval cigaretu.

Dopravní nehoda je bez zranění osob. Alkohol byl u účastníků vyloučen dechovou zkouškou přístrojem Dräger. Technická závada nebyla na místě účastníky uplatněna a ani zjištěna. Škoda na vozidle A je ve výši cca do 10 000,- Kč a na vozidle B ve výši cca 10 000,- Kč.

Výše uvedenou dopravní nehodu byli účastníci povinni vždy ohlásit policii České republiky, která na místo vyslala hlídku. Hlídka na místě provedla zadokumentování celé situace a vzhledem k tomu, že na místě nedošlo k žádnému zranění zúčastněných osob a u žádného z řidičů nebyl zjištěn alkohol, mohla celou věc vyřídit na místě na Protokol o dopravní nehodě s projednáním a věc ukončit v blokovém řízení. Další z podmínek možnosti vyřízení na místě, bylo nepřesáhnutí hranice škody na vozidlech, kdy tato hranice je vždy pouze orientační a toto je i uvedeno v Protokolu o dopravní nehodě s projednáním na zadní straně. Přesnou výši škody vždy určuje až pracovník pojišťovny podle příslušných tabulek. Uvedená dopravní nehoda se dále zaevidovala ve statistikách dopravních nehod.

podle písm. f, bod 8)

- nedá přednost v jízdě v případech, ve kterých je povinen dát přednost v jízdě podle zvláštního právního předpisu (zákon číslo 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích)

Dne 10. 10. 2010 v době kolem 17:00 hodin jel řidič AAA AAA s osobním vozidlem tovární značky Opel spz. AAA AA AA po ulici Strakonická ve směru jízdy od ul. Pražská k ulici Husova. Na křižovatce ulic Strakonická – Husova chtěl odbočit vlevo

směrem do centra Českých Budějovic. Při tomto nedal přednost v jízdě vozidlu tovární značky Peugeot spz BBB BB BB s řidičem BBB BBB, který jel po ul. Husova ve směru jízdy z centra Českých Budějovic k obchodnímu domu Globus, a v křižovatce došlo ke střetu vozidel. Ulice Strakonická je označena svislým dopravním značením jako vedlejší pozemní komunikace. Ulice Husova je označena svislým dopravním značením jako hlavní pozemní komunikace. Dopravní nehoda byla bez zranění osob. Alkohol byl u účastníků vyloučen dechovou zkouškou přístrojem Dräger. Technická závada nebyla na místě účastníky uplatněna a ani zjištěna. Škoda na vozidle Opel je ve výši cca do 20 000,- Kč a na vozidle Peugeot ve výši cca 40 000,- Kč.

Výše uvedenou dopravní nehodu nejsou účastníci povinni oznámit na Policii České republiky, pokud vzniklá škoda na poškozeném vozidle zjevně nepřesáhla částku 100 000,- Kč. z vylíčení vyplývá, že není ani poškozená žádná třetí osoba a nevzniklo žádné zranění u účastníků dopravní nehody. Pokud účastníci dopravní nehody na místo přivolají hlídku Policie České republiky, ta po svém příjezdu na místo dopravní nehody určí zavinění. Dále vyloučí možnost ovlivnění alkoholem u všech zúčastněných řidičů a s řidiči vypíše „Euroformulář“, který na zadní straně potvrdí. Následně za uvedený dopravní přestupek uloží blokovou pokutu.

podle písm. b)

- řídí vozidlo nebo jede na zvířeti bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo po užití jiné návykové látky nebo v takové době po požití alkoholického nápoje nebo po užití jiné návykové látky, po kterou je ještě pod jejich vlivem.

Dne 10. 10. 2010 v době kolem 10:00 hod. jel řidič AAAA AAAA s osobním vozidlem tovární značky Ford SPZ AAA-XX-XX po ul. Pražská ve směru jízdy od ul. Strakonická směrem z centra Českých Budějovic, kdy se dostatečně nevěnoval řízení svého vozidla a nedodržel bezpečnostní vzdálenost za před ním zastavujícím osobním vozidlem Škoda Favorit SPZ BBB-XX-XX s řidičem BBBB BBBB a do tohoto zezadu narazil. Řidič BBBB BBBB reagoval na situaci v provozu před vozidlem a s tímto zastavoval v koloně vozidel.

Dopravní nehoda je bez zranění osob. Alkohol byl u účastníka AAA AAA vyloučen dechovou zkouškou přístrojem Dräger. U účastníka BBB BBB byla pozitivní

dechová zkouška přístrojem Dräger s prvním výsledkem - 0,50 g/kg, a s druhým výsledkem dechové zkoušky - 0,55 g/kg alkoholu v dechu. Technická závada nebyla na místě účastníky uplatněna a ani zjištěna. Škoda na vozidle Ford a je ve výši cca do 50 000,- Kč a na vozidle Škoda ve výši cca 10 000,- Kč.

Protože byla přivolána k účasti Policie České republiky na místo dopravní nehody a byl zjištěn alkohol u jednoho z účastníků dopravní nehody, nelze uvedenou dopravní nehodu vyřídit na místě v blokovém řízení. o celé události se sepíše Protokol o dopravní nehodě. Dále se ohledá místo dopravní nehody a zadokumentuje se poškození všech zúčastněných vozidel. Rovněž se zadokumentují všechny stopy na místě dopravní nehody.

Vzhledem k tomu, že se již při dechové zkoušce nejedná o orientační dechovou zkoušku, ale o odborné měření, toto musí být po pěti minutách opakováno. Pokud je rozdíl jednotlivých měření do 10%, již se neprovádí třetí měření. Bude li rozdíl naměřených hodnot mezi prvním a druhým měřením větší než 10%, provádí se opětovně třetí poslední odborné měření za dalších pět minut. Pokud je opětovně zjištěný rozdíl větší než 10%, je vyzván účastník k podrobení se lékařskému vyšetření s odběrem biologického materiálu na zjištění, zda není pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. Dále má hlídka Policie České republiky za povinnost zabránit v další jízdě s motorovým vozidlem řidiči, který je pod vlivem alkoholu. Dle zákona číslo 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích může být vozidlo odtaženo na náklady řidiče, který je pod vlivem alkoholu. Pokud hrozí, že se řidič bude vyhýbat projednání dopravní nehody, může mu být uložena kauce a to až do výše pokuty, která za uvedený dopravní přestupek hrozí. V konkrétním případě může být kauce až do výše 50 000,- Kč.

podle písm. e, bod. 1)

- řídí motorové vozidlo a není držitelem příslušné skupiny nebo podskupiny řidičského oprávnění.

4.1.3. Trestné činy v souvislosti s dopravními nehodami

V případě trestných činů v dopravě je nejvíce zastoupen trestný čin ublížení na zdraví z nedbalosti, který je legislativně upraven zákonem číslo 40/2009 Sb. Trestní zákoník ve znění pozdějších předpisů.

Ublížení na zdraví z nedbalosti

„Kdo jinému z nedbalosti ublíží na zdraví tím, že poruší důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti.“²²

„Kdo z nedbalosti způsobí ublížení na zdraví nejméně dvou osob proto, že hrubě porušil zákony o ochraně životního prostředí nebo zákony o bezpečnosti práce nebo dopravy anebo hygienické zákony, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.“²³

Dne 29. října 2009 v době kolem 17:35 hodin jel řidič AAA AAA s osobním vozidlem Subaru státní poznávací značky AAA AA AA po ulici Grünwaldova označené dopravním značením jako ulice vedlejší ve směru k ulici Boženy Němcové označené dopravním značením jako ulice hlavní, kde chtěl odbočit vlevo k ulici Mánesova. Při tomto přehlédl z jeho levé strany přijíždějící osobní vozidlo Fiat státní poznávací značky BBB BB BB řidičky BBB BBB jedoucí po ulici Boženy Němcové ve směru od ulice Mánesova a v křižovatce s ulicí Grünwaldova, kde došlo ke střetu vozidel.

Technická závada, jako příčina dopravní nehody, nebyla na místě ohledáním zjištěna ani uplatněna. Alkohol byl vyloučen dechovou zkouškou přístrojem Dräger před příjezdem hlídky Skupiny dopravních nehod České Budějovice. Při dopravní nehodě vznikla škoda na vozidle Subaru ve výši cca 10 000,- Kč a na vozidle Fiat ve výši cca 30 000,- Kč. Při dopravní nehodě byla na místě zraněna spolujedoucí z osobního vozidla Subaru CCC CCC a řidička OA Fiat BBB BBB, které byly následně převezeny vozidlem rychlé lékařské pomoci do nemocnice v Českých Budějovicích k dalšímu ošetření, kdy spolujedoucí CCC CCC, utrpěla - pohmoždění hrudníku a bérce vlevo s dobou léčení cca 2 - 3 týdny -viz lékařská zpráva přiložená ke spisovému materiálu a s tímto se nikterak po propuštění z nemocnice neléčila a řidička druhého vozidla BBB BBB, která byla po ošetření hospitalizována. Jmenovaná při dopravní nehodě utrpěla - pohmoždění hrudníku, prsní kosti a obou kolen, podvrtnutí krční páteře, kdy s tímto zraněním byla

²² NOVOTNÝ, F., a kol., *Trestní zákoník 2010 : komentář, judikatura, důvodová zpráva : stav k 1.4.2010*. nak. Eurounion : Praha. 2010. 838 s. ISBN 978-80-7317-084-4.

²³ Česko. Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s.385. Dostupný z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=40/2009&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

od 29. 10. - 01. 11. 2009 hospitalizována a doba léčení bude cca 3 - 4 týdny – viz. lékařská zpráva přiložená ke spisovému materiálu.

Provedeným šetřením je u řidiče AAA AAA podezření z porušení ustanovení § 4 zákona číslo 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích, kdy při účasti na provozu na pozemních komunikacích je každý povinen podle písmena b) řídit se pravidly provozu na pozemních komunikacích upravenými tímto zákonem a podezření z porušení ustanovení § 4 zákona číslo 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích, kdy při účasti na provozu na pozemních komunikacích je každý povinen podle písmeny c) řídit se světelnými, případně i doprovodnými akustickými signály, dopravními značkami, dopravními zařízeními a zařízeními pro provozní informace. Dále je u řidiče AAA AAA podezření z porušení ustanovení § 22 odstavce 1 zákona číslo 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích, kdy řidič přijíždějící na křižovatku po vedlejší pozemní komunikaci označené dopravní značkou "Dej přednost v jízdě!" nebo "Stůj, dej přednost v jízdě!" musí dát přednost v jízdě vozidlům přijíždějících po hlavní pozemní komunikaci. k tomuto řidič AAA AAA uvedl v protokolu o podání vysvětlení, že přijížděl po ulici Grünwaldova ke křižovatce s ulicí Boženy Němcové, kde dával přednost v jízdě vozidlům jedoucím po hlavní pozemní komunikaci. Při tomto přehlédl z jeho levé strany přijíždějící OA Fiat, kterému následně vjel do jízdni dráhy a v křižovatce ulic Boženy Němcové - Grünwaldova došlo ke střetu vozidel.

Provedeným šetřením je u řidiče AAA AAA podezření z naplnění skutkové podstaty trestného činu dle ustanovení § 223 zákona číslo 140/1961 Sb. Trestního zákona ve znění pozdějších předpisů (dále jen trestní zákon). Kdo jinému z nedbalosti ublíží na zdraví tím, že poruší důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona. Provedeným šetřením bylo zjištěno, že jmenovaný nedal přednost v jízdě při vyjíždění z vedlejší pozemní komunikace na hlavní pozemní komunikaci proti svislému dopravnímu značení, kdy vjel do jízdni dráhy projíždějícímu osobnímu vozidlu řidičky BBB BBB a v křižovatce ulic Boženy Němcové - Grünwaldova došlo ke střetu vozidel. Při tomto došlo ke zranění u spolujedoucí družky CCC CCC, která byla po dopravní nehodě převezena do nemocnice v Českých Budějovicích, kde byla následně po ošetření propuštěna do domácího léčení, kdy tato při dopravní nehodě utrpěla - pohmoždění

hrudníku a bérce vlevo s dobou léčení cca 2 - 3 týdny -viz lékařská zpráva přiložená ke spisovému materiálu. Dále byla při dopravní nehodě zraněna řidička druhého osobního vozidla BBB BBB. Tato byla z místa dopravní nehody převezena vozidlem rychlé lékařské pomoci do nemocnice v Českých Budějovicích, kde byla po ošetření hospitalizována. Jmenovaná při dopravní nehodě utrpěla - pohmoždění hrudníku, prsní kosti a obou kolen, podvrtnutí krční páteře, kdy s tímto zraněním byla od 29. 10. do 01. 11. 2009 hospitalizována a doba léčení bude cca 3 - 4 týdny - viz lékařská zpráva přiložená ke spisovému materiálu.

Provedeným šetřením je u řidičky BBB BBB podezření z porušení ustanovení § 4 zákona číslo 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích, kdy při účasti na provozu na pozemních komunikacích je každý povinen podle písmena b) řídit se pravidly provozu na pozemních komunikacích upravenými tímto zákonem a podezření z porušení ustanovení § 4 zákona číslo 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích, kdy při účasti na provozu na pozemních komunikacích je každý povinen podle písmena c) řídit se světelnými, případně i doprovodnými akustickými signály, dopravními značkami, dopravními zařízeními a zařízeními pro provozní informace. Dále je podezření z porušení ustanovení § 18 odstavce 4 zákona číslo 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích, kdy v obci smí jet řidič rychlostí nejvýše 50 kilometrů v hodině v místě dopravní nehody na křižovatce ulic Boženy Němcové - Grünwaldova je svislým dopravním značením upravena rychlost na 40 kilometrů za hodinu, kdy při vytěžení řidička BBB BBB uvedla, že jela rychlostí 50 kilometrů za hodinu.

Z tohoto důvodu je u řidičky BBB BBB podezření ze spáchání přestupku dle ustanovení § 22 odstavce 1 písmena f) bod. 4) zákona číslo 200/1990 Sb. o přestupcích, kdy při řízení vozidla podle bodu číslo 4. překročí nejvyšší dovolenou rychlost stanovenou zvláštním právním předpisem nebo dopravní značkou v obci o méně než 20 kilometrů za hodinu. Při vytěžení uvedla řidička BBB BBB, že jela rychlostí 50 kilometrů za hodinu po ulici Boženy Němcové ve směru jízdy k nemocnici České Budějovice - horní areál a v křižovatce s ulicí Grünwaldova došlo ke střetu s vozidlem, které jí vjelo do její jízdní dráhy.

Těžké ublížení na zdraví z nedbalosti

„Kdo jinému z nedbalosti způsobí těžkou újmu na zdraví, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.“²⁴

„Odnětím svobody na šest měsíců až čtyři léta nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona.“²⁵

„Kdo z nedbalosti způsobí těžkou újmu na zdraví nejméně dvou osob proto, že hrubě porušil zákony o ochraně životního prostředí nebo zákony o bezpečnosti práce nebo dopravy anebo hygienické zákony, bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až osm let.“²⁶

Dne 19. října 2009 v době kolem 18:46 hodin. jela řidička AAA AAA s osobním vozidlem Ford Fusion státní poznávací značky AAA AA AA po silnici I/03 ve směru jízdy z Českých Budějovic na obec Planá u Českých Budějovic, kdy na 114,494 kilometru se dostatečně nevěnovala řízení vozidla a přehlédla z její levé strany přecházejícího chodce BBB BBB a toho srazila. Chodec BBB BBB při dopravní nehodě dle vyjádření zasahujícího lékaře MUDr. CCC CCC utrpěl zlomeninu obou bérců a otřes mozku, kdy se jedná o těžké zranění. Dále uvedl, že z chodce je cítil alkohol.

Technická závada, jako příčina dopravní nehody, nebyla na místě ohledáním zjištěna ani uplatněna. Lustrace negativní. U řidičky AAA AAA byl alkohol vyloučen dechovou zkouškou přístrojem Drager. U chodce BBB BBB nebyla dechová zkouška provedena vzhledem ke zraněním, která utrpěl. Se zasahujícím lékařem byl domluven odběr krve, pro další šetření. Řidička AAA AAA je po dopravní nehodě nezraněna.

²⁴ Česko. Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 385. Dostupný z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=40/2009&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

²⁵ Česko. Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 385. Dostupný z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=40/2009&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

²⁶ Česko. Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 385. Dostupný z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=40/2009&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Provedeným šetřením je u řidičky AAA AAA podezření z porušení ustanovení § 4 zákona číslo 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích, kdy při účasti na provozu na pozemních komunikacích je každý povinen podle písmena b) řídit se pravidly provozu na pozemních komunikacích upravenými tímto zákonem a porušení ustanovení § 5 odstavce 1) zákona číslo 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích, kdy řidič je kromě povinností uvedených v § 4 dále povinen podle písmena b) věnovat se plně řízení vozidla nebo jízdě na zvířeti a sledovat situaci v provozu na pozemních komunikacích. k tomuto v podaném vysvětlení řidička AAA AAA uvedla, že si povšimla přecházejícího chodce, který byl již za polovinou komunikace v jejím jízdním pruhu, kdy na tohoto reagovala přibrzděním vozidla. Dále se se svým vozidlem snažila najet na střet komunikace, ale střetu již nezabránila. Následným výtěžením svědkyně DDD DDD k uvedené dopravní nehodě bylo zjištěno, že vozidlo Ford Fusion bylo ve vzdálenosti cca 20 - 50 metrů před křižovatkou, kde došlo k dopravní nehodě.

Vzhledem k uvedeným skutečnostem je u řidičky AAA AAA podezření ze spáchání trestného činu dle ustanovení § 224 odstavce 1 zákona číslo 140/1960 Sb. Trestní zákon. Kdo jinému z nedbalosti způsobí těžkou újmu na zdraví. Provedeným šetřením bylo zjištěno, že řidička AAA AAA neadekvátně reagovala na vzniklou situaci vzniklou před vozidlem, kdy nezabránila střetu s přecházející chodcem BBB BBB, který přecházel komunikaci z její levé strany. Při uvedené dopravní nehodě utrpěl chodec BBB BBB zranění - Zlomeninu obou bérců tříštivá, poranění podkolení tepny vlevo, poranění lýtkového nervu vlevo, mnohačetné zlomeniny pravých žeber, splasknutí pravé plíce, úrazový šok, zápal plic, zlomeninu trnového výběžku II. bederního obratle, zlomeninu pánve vpravo, zlomeninu 3. hrudního obratle, zlomeninu lopatky vpravo, kdy u tohoto byla hospitalizace od 19.10. - 11. 11. 2009 na TRAU a dále byl přeložen na oddělení následné péče Nemocnice v Českých Budějovicích, kdy léčení zranění potrvá déle jak 6 měsíců - viz Lékařská zpráva přiložená ke spisovému materiálu.

Celá věc byla následně konzultována na okresním státním zastupitelství České Budějovice, kdy byl s JUDr. XXX XXX domluven postup dle ustanovení § 224 odstavce 1 zák. č. 140/1960 Sb. Trestní zákon.

Usmrcení z nedbalosti

„Kdo jinému z nedbalosti způsobí smrt, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.“²⁷

„Odnětím svobody na jeden rok až šest let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona.“²⁸

„Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 proto, že hrubě porušil zákony o ochraně životního prostředí nebo zákony o bezpečnosti práce nebo dopravy anebo hygienické zákony.“²⁹

„Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 3 smrt nejméně dvou osob.“³⁰

Obecně se tedy za ublížení na zdraví považuje stav onemocnění nebo poranění, kterým jsou porušeny normální tělesné nebo duševní funkce osoby, které mu brání nebo znesnadňují obvyklé činnosti nebo mají jiný vliv na obvyklý způsob života poškozeného. Uvedený stav zpravidla vyžaduje lékařské ošetření a nezáleží, zda nastala pracovní neschopnost. Pro posouzení, zda se jedná o lehkou nebo těžkou újmu na zdraví, vycházíme z doby léčení daného zranění z dopravní nehody. Dále se posuzuje, jaký orgán byl zraněn a jak bylo u poškozeného z dopravní nehody sníženo společenská uplatnění a byl narušen běžný způsob života. Zejména výklad rozsahu narušení obvyklého způsobu života je velmi problematický a diskutabilní. Všechna uvedená hlediska posuzování ublížení na zdraví je pak potřebné celkově porovnat s lékařským nálezem – zprávou.³¹

²⁷ Česko. Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 384. Dostupný z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=40/2009&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.

²⁸ Česko. Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 384. Dostupný z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=40/2009&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.

²⁹ Česko. Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 385. Dostupný z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=40/2009&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.

³⁰ Česko. Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 385. Dostupný z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=40/2009&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.

³¹ PORADA, V. *Kriminalistika*, Brno : Akademické nakladatelství, 2001. 547 s. ISBN 80-7204-194-0.

Dalším zastoupeným trestným činem v problematice dopravních nehod je obecné ohrožení, přesně ohrožení z nedbalosti dle trestního zákona:

Obecné ohrožení z nedbalosti

„Odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo zákazem činnosti bude pachatel potrestán, spáchá-li takový čin proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona.“³²

Prakticky jde o stav, který se podobá živelné události nebo uvolnění nebezpečných sil, například dopravní nehoda za účasti veřejného dopravního prostředku (autobusu) nebo havárie nákladního automobilu přepravujícího nebezpečné chemické látky u vodního zdroje.

Do trestných činů v dopravě patří i ohrožení pod vlivem návykové látky podle ustanovení § 274 zákona číslo 40/2009 Sb. trestní zákoník ve znění pozdějších předpisů (dále jen Trestní zákoník).

Ohrožení pod vlivem návykové látky

„Kdo vykonává ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil vlivem návykové látky, zaměstnání nebo jinou činnost, při kterých by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, peněžitým trestem nebo zákazem činnosti.“³³

„Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta, peněžitým trestem nebo zákazem činnosti bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 havárii, dopravní nebo jinou nehodu, jinému ublížení na zdraví nebo větší škodu na cizím majetku nebo jiný závažný následek³⁴,

³² Česko. Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 417. Dostupný z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=40/2009&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.

³³ Česko. Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 417. Dostupný z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=40/2009&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.

³⁴ Česko. Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 417. Dostupný z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=40/2009&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.

- b) spáchá-li takový čin při výkonu zaměstnání nebo jiné činnosti, při kterých je vliv návykové látky zvláště nebezpečný, zejména řídí-li hromadný dopravní prostředek³⁵, nebo
- c) byl-li za takový čin v posledních dvou letech odsouzen nebo z výkonu trestu odnětí svobody uloženého za takový čin propuštěn.³⁶

Dne 17. června 2009 v době kolem 18:30 hodin jel řidič AAA AAA na malém motocyklu Babeta po silnici číslo III/15425 ve směru jízdy od Jagule – k obci Hranice, kde na 5,5 km dosud z nezjištěných příčin vyjel vpravo mimo komunikaci, kdy vlivem tohoto upadl hlavou na komunikaci a tímto si způsobil zranění hlavy.

Technická závada, jako příčina dopravní nehody, nebyla na místě ohledáním zjištěna ani uplatněna. Dechová zkouška byla provedena trubičkou Altest hlídkou obvodního oddělení Policie České republiky - Trhové Sviny před příjezdem hlídky Služby dopravních nehod České Budějovice, kdy tato byla pozitivní. Opakovanou zkoušku do přístroje Dräger řidič AAA AAA odmítl. Dále řidič AAA AAA, také odmítl lékařské vyšetření spojené s odběrem biologického materiálu ke zjištění, zda není pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. Při dopravní nehodě utrpěl řidič AAA AAA zranění hlavy, kdy mu svědek - oznamovatel BBB BBB přivolal mobilním telefonem vozidlo Rychlé lékařské pomoci. Řidič AAA AAA odmítl ošetření po dopravní nehodě před příjezdem hlídky Služby dopravních nehod České Budějovice, kdy byl následně lékařem vozidla Rychlé lékařské pomoci ponechán na místě dopravní nehody po podepsání reversu. Malý motocykl Babeta v době ohledání místa dopravní nehody byl na dvoře trvalého bydliště řidiče AAA AAA. Lustrací v evidencích řidičských průkazů bylo zjištěno, že jmenovaný řidič malého motocyklu Babeta AAA AAA má vyslovený zákaz řízení motorových vozidel Okresním soudem v Jindřichově Hradci pod čj. xxTxx/2008-xx a Okresním soudem v Českých Budějovicích pod čj. xxTxx/2008-xx.

Provedeným šetřením je řidič AAA AAA podezřelý z porušení ustanovení § 3 odst. 3) písmena a) zákona číslo 361/2000 Sb. o provozu na pozemních

³⁵ Česko. Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 417. Dostupný z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=40/2009&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.

³⁶ Česko. Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 417. Dostupný z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka->

komunikacích, kdy řídit motorové vozidlo může pouze osoba, která je držitelem příslušného řidičského oprávnění podle § 81 zákona číslo 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích a dále je podezřelý z porušení ustanovení § 4 zákona číslo 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích, kdy při účasti na provozu na pozemních komunikacích je každý povinen podle písmena b) řídit se pravidly provozu na pozemních komunikacích upravenými tímto zákonem. Při kontrole na místě řidič Tábořský hlídce Skupiny dopravních nehod České Budějovice, nepředložil žádné doklady potřebné pro provoz na pozemních komunikacích, kdy následně bylo zjištěno, že jmenovanému byl vysloven zákaz řízení motorových vozidel Okresním soudem v Jindřichově Hradci a Okresním soudem v Českých Budějovicích. Dále je řidič AAA AAA podezřelý z porušení ustanovení § 5 odstavce 1) zákona číslo 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích, kdy řidič je kromě povinností uvedených v § 4 dále povinen podle písmena f) podrobit se na výzvu policisty vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem a porušení ustanovení § 5 odstavce 2) zákona číslo 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích, kdy řidič nesmí podle písmena b) řídit vozidlo bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo užití návykové látky nebo v takové době po požití alkoholického nápoje nebo užití návykové látky, kdy by mohl být ještě pod jejich vlivem. Řidič AAA AAA se před příjezdem hlídky Skupiny dopravních nehod České Budějovice podrobil dechové zkoušce hlídky Obvodního oddělení Policie České republiky Trhové Sviny, kdy tato byla pozitivní a trubička se zabarvila po dělicí rysku ve směru profuku. Po příjezdu hlídky Skupiny dopravních nehod České Budějovice na místo dopravní nehody, byl vyzván k dechové zkoušce přístrojem Dräger, které se odmítl podrobit. Dále byl vyzván k lékařskému vyšetření spojené s odběrem biologického materiálu na zjištění, zda není pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky, které i po opětovné výzvě odmítl s tím, že nikam nepojede. Dále je řidič AAA AAA podezřelý z porušení ustanovení § 6 odstavce 8) zákona číslo 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích, kdy řidič motorového vozidla musí mít při řízení u sebe podle písmena c) doklad prokazující pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla podle zvláštního právního předpisu (zákonu číslo 168/1999 Sb. zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla). k tomuto řidič AAA AAA na místě uvedl, že malý motocykl Babeta není nikde pojištěn a z tohoto důvodu nemůže tento doklad předložit.

Dále je podezření u řidiče AAA AAA z porušení ustanovení § 17 zákona číslo 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla) a tím spáchal přestupek podle § 16 odstavce 1 písmena c) zákona číslo 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla.

Z tohoto důvodu je řidič AAA AAA podezřelý, že porušil ustanovení § 22 odstavce 1 písmena l) zákona číslo 200/1990 Sb. o přestupcích, kdo jiným jednáním, než které je uvedeno pod písmeny a) až k), poruší zvláštní právní předpis (zákon číslo 361/2000 Sb.).

Provedeným šetřením bylo zjištěno u řidiče AAA AAA podezření z naplnění skutkové podstaty trestného činu dle ustanovení § 171 odst. 1) zákona číslo 140/1960 Sb. Trestní zákon. Kdo maří nebo podstatně ztěžuje výkon rozhodnutí soudu nebo jiného státního orgánu tím, že dle písmena c) vykonává činnost, která mu byla zakázána, kdy bylo zjištěno při šetření dopravní nehody, že řidič AAA AAA užil k jízdě malý motocykl Babeta, kdy s tímto nezvládl řízení a upadl na komunikaci a zranil se v oblasti hlavy. Následné ošetření odmítl a podepsal revers s tím, že mu nic není.

Dále je podezření z naplnění skutkové podstaty trestného činu dle ustanovení § 180 písmena d) zákona číslo 140/1960 Sb. Trestní zákon, kdo řídí motorové vozidlo, ačkoliv není držitelem příslušného řidičského oprávnění podle zvláštního zákona (361/2000 Sb. - § 81 o provozu na pozemních komunikacích), bude potrestán trestem odnětí svobody až na jeden rok nebo peněžitým trestem nebo zákazem činnosti. Lustrací v evidencích řidičských průkazů bylo zjištěno, že jmenovanému byl zadržen řidičský průkaz a dále mu byl vysloven zákaz řízení Okresním soudem v Jindřichově Hradci a Okresním soudem v Českých Budějovicích. Dále je u řidiče AAA AAA podezření z naplnění skutkové podstaty trestného činu dle ustanovení § 201 zákona číslo 140/1961 Sb. kdy podle odstavce 1, kdo, byť i z nedbalosti, vykonává ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil vlivem návykové látky, zaměstnání nebo jinou činnost, při kterých by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo peněžitým trestem nebo zákazem činnosti a podle odstavce 2 písmena c) zákona číslo 140/1960 Sb. Trestní zákon. Odnětím svobody na šest měsíců až na tři léta nebo zákazem činnosti bude

pachatel potrestán, který způsobí-li takovým činem havárii, dopravní nebo jinou nehodu, jinému ublížení na zdraví nebo větší škodu na cizím majetku nebo jiný závažný následek. Provedeným šetřením uvedené dopravní nehody bylo zjištěno, že jmenovaný AAA AAA jel na malém motocyklu Babeta, kdy s tímto kličkoval po komunikaci a následně upadl na komunikaci a zranil se v obličeji. Při následném jednání s AAA AAA byl z jeho dechu cítit alkohol. z tohoto důvodu byl jmenovaný podroben dechové zkoušce trubičkou Altest hlídkou Obvodního oddělení Policie České republiky Trhové Sviny, která byla pozitivní a trubička se zbarvila k rýsce ve směru profuku. Následně byl hlídkou skupiny dopravních nehod České Budějovice vyzván k dechové zkoušce přístrojem Dräger, kterou odmítl a dále odmítl i lékařské vyšetření na zjištění zda není pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky po několikerém vyzvání a poučení.

Dalším trestným činem v dopravě dle trestního zákoníku 40/2009 Sb. Trestního zákoníku je

Neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku

„Řidič dopravního prostředku, který po dopravní nehodě, na níž měl účast, neposkytne osobě, která při nehodě utrpěla újmu na zdraví, potřebnou pomoc, ač tak může učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného, bude potrestán odnětím svobody až na pět let nebo zákazem činnosti.“³⁷

Poskytnout pomoc při dopravní nehodě musí každý účastník dle svých schopností. Aby účastník dopravní nehody nenaplnil skutkovou postatu uvedeného trestného činu, stačí přivolat telefonem kvalifikovanou pomoc. Pokud účastník nevlastní telefonní přístroj nebo tento z jiného důvodu nemůže použít, smí dočasně opustit místo dopravní nehody, aby splnil povinnost přivolání pomoci na místo dopravní nehody. Po té je povinen se na místo dopravní nehody neprodleně vrátit.

Dne 20. července 2009 v době kolem 19:00 hodin jel cyklista AAA AAA po místní komunikaci označené svislým dopravním značením jako vedlejší pozemní komunikace vedoucí od kravína k silnici II/154, kde na 23,8 km nedal přednost v jízdě vozidlu Fiat Panda registrační značky BBB BB BB řidičky BBB BBB, kdy tato jela po

³⁷ Česko. Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 386. Dostupný z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=40/2009&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.

silnici číslo II/154 ve směru jízdy od obce Svěbohy na Nové Hrady a v křižovatce došlo ke střetu. Po tomto řidička BBB BBB pokračovala v jízdě, aniž by zastavila své vozidlo, kdy toto odstavila v obci Nové Hrady v ulici Hradební, kde bylo nalezeno s poškozenou přední částí. Při vytěžení na místě řidička uvedla, že toto má z dopravní nehody z obce Světví odkud odjela.

Technická závada, jako příčina dopravní nehody, nebyla na místě ohledáním zjištěna ani uplatněna. Lustrace negativní. Alkohol u obou účastníků vyloučen dechovou zkouškou přístrojem Dräger. Při dopravní nehodě byl lehce zraněn cyklista AAA AAA, kdy tento byl převezen vozidlem RLP do nemocnice v České Budějovice se zraněním prstů na levé noze, kde byl po ošetření propuštěn do domácího léčení. Tento si způsobil zlomeninu 2. prstu levé nohy, pohmoždění kolena vlevo, předloktí vpravo, oděrky 1. a 2. prstu levé nohy s dobou léčení 4 - 6 týdnů – viz lékařská zpráva přiložená ke spisovému materiálu. Na vozidle Fiat Panda byla způsobená škoda cca 5 000,- Kč. Věc neposkytnutí pomoci řidičky BBB BBB dle ustanovení § 208 zákona číslo 140/1961 Sb. Trestní zákon, bude řešena, ve zkráceném přípravném řízení.

Uvedenou dopravní nehodu způsobil cyklista AAA AAA a tato je evidována ve statistikách Policie České republiky. Dále je zde evidován způsobený samostatný trestný čin řidičky BBB BBB – neposkytnutí pomoci.

5. Rozbor šetření dopravních nehod

Práva a povinnosti účastníků dopravních nehod v České republice v minulosti upravoval ne jeden právní předpis. Dříve se jednalo o vyhlášky ministerstva dopravy, později byly povinnosti stanoveny zákonem.

Jedním právním předpisem byla vyhláška číslo 100/1975 Sb. o pravidlech provozu na pozemních komunikacích. Tato byla platná od 01. 01. 1976 do 31. 12. 1989. Touto vyhláškou byla výše škody na vozidlech stanovena na 1 000,- Kč a to včetně přepravovaných věcí. Pokud při dopravní nehodě byla způsobena škoda vyšší, museli účastníci dopravní nehody na místo přivolat Policii České republiky. Tuto povinnost, měli také v případě, že při dopravní nehodě došlo ke zranění osob a k poškození silnice nebo obecně prospěšného zařízení.

V období od 01. 01. 1990 do 31. 12. 2000 platila vyhláška federálního ministerstva vnitra o pravidlech provozu na pozemních komunikacích (pravidla silničního provozu) číslo 99/1989. V této byly nestaveny stejné důvody pro přivolání hlídky Policie České republiky na místo dopravní nehody.

Od 01. 01. 2001 byla vyhláška číslo 99/1990 novelizována zákonem číslo 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích. V tomto zákoně bylo výrazné navýšení vzniklé škody pro ohlášení dopravní nehody na Policii České republiky. Uvedená výše škody byla zákonem číslo 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích stanovena na 20 000,- Kč na poškozeném vozidle, včetně přepravovaných věcí. Povinnost přivolat k dopravní nehodě Policii České republiky byla, když došlo ke zranění osob, poškození pozemní komunikace nebo obecně prospěšného zařízení a dále i k poškození životního prostředí. Další důležitou povinností pro ohlášení dopravní nehody byla i skutečnost, že se účastníci nedohodli na míře zavinění na dopravní nehodě. Účastníci dopravní nehody byli dále povinni oznámit dopravní nehodu Policii České republiky, pokud vznikla škoda na majetku třetí osoby, i když nepřesáhla částku 20 000,- Kč.

Dále je novelou zákona číslo 361/2000 Sb. o provozu na pozemních v § 47 upravena výše způsobené škody z 20 000,- Kč na 50 000,-Kč.

Dne 01. 01. 2009 je opětovně zákon číslo 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích novelizován. V této novele je opětovně navýšená škoda pro přivolání Policie České republiky na místo dopravní nehody z 50 000,- Kč na 100 000,- Kč. Dále

je zde upraven institut „třetí osoby“. V uvedené novele již není důvod pro přivolání Policie České republiky z důvodu poškození vozidla, které je v majetku právnické osoby nebo leasingové společnosti i když je škoda menší než 100 000,- Kč. Zůstává, ale povinnost přivolat hlídku Policie České republiky, když dojde k poškození zařízení komunikace nebo veřejně prospěšného zařízení (svodidlo, dopravní značení, sloup veřejného osvětlení atd.).

Dále pro názornost uvádím aktuální legislativní úpravu § 47 zákona číslo 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích.³⁸

Řidiči, který měl účast na dopravní nehodě, vyplývají povinnosti ze zákona číslo 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích a to z § 47 odstavce 1:

- a) neprodleně zastavit vozidlo
- b) zdržet se požití alkoholického nápoje a jiných návykových látek po nehodě po dobu, do kdy by to bylo na újmu zjištění, zda před jízdou požil alkoholický nápoj nebo návykovou látku, vždy však do doby příjezdu policisty v případě, že jsou účastníci nehody povinni ohlásit nehodu policistovi podle odstavců 4 a 5.
- c) učinit opatření k zabránění vzniku škody osobám nebo věcem, pokud tato hrozí v důsledku dopravní nehody,
- d) spolupracovat při zjišťování skutkového stavu.

Další povinnosti plynoucí ze zákona č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích ve smyslu ustanovení § 47 odst. 3), podle kterého jsou účastníci dopravní nehody povinni:

- a) učinit vhodná opatření, aby nebyla ohrožena bezpečnost provozu na pozemních komunikacích v místě dopravní nehody; vyžadují-li to okolnosti, jsou oprávněni zastavovat jiná vozidla, a pokud to situace vyžaduje, mohou účastníci nehody v jejím místě řídit dopravu, a to po dobu nezbytně nutnou, oznámit, v případech stanovených tímto zákonem, nehodu policii; došlo-li ke zranění osob poskytnout podle svých schopností první pomoc a ke zraněné osobě přivolat zdravotnickou záchrannou službu,
- b) označit místo dopravní nehody,

³⁸ CHMELÍK, J. a kol. *Dopravní nehody*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2009. 540 s. ISBN 978-80-7380-211-0.

- c) umožnit obnovení provozu na pozemních komunikacích, zejména provozu vozidel hromadné dopravy osob,
- d) neprodleně ohlásit policii poškození pozemní komunikace, obecně prospěšného zařízení nebo životního prostředí, pokud k němu při dopravní nehodě došlo.
- e) prokázat si na požádání navzájem svou totožnost a sdělit údaje o vozidle, které mělo účast na dopravní nehodě.
- f) v případech, kdy nevznikne povinnost oznámit nehodu policii, sepsat společný záznam o dopravní nehodě, který podepíše a neprodleně předají pojistiteli; tento záznam musí obsahovat identifikaci místa a času dopravní nehody, jejích účastníků a vozidel, její příčiny, průběhu a následků.

Další povinnosti plynoucí ze zákona číslo 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích ve smyslu ustanovení § 47 odst. 4), podle kterého jsou účastníci dopravní nehody povinni:

Dojde-li při dopravní nehodě k usmrcení nebo zranění osoby nebo k hmotné škodě převyšující zřejmě na některém ze zúčastněných vozidel včetně přepravovaných věcí částku 100 000 Kč, jsou účastníci dopravní nehody povinni

- a) neprodleně ohlásit dopravní nehodu policistovi,
- b) zdržet se jednání, které by bylo na újmu řádného vyšetření dopravní nehody, zejména přemístění vozidel; musí-li se však situace vzniklá dopravní nehodou změnit, zejména je-li to nutné k vyproštění nebo ošetření zraněné osoby nebo k obnovení provozu na pozemních komunikacích, především provozu vozidel hromadné dopravy osob, vyznačit situaci a stopy,
- c) setrvat na místě dopravní nehody až do příchodu policisty nebo se na toto místo neprodleně vrátit po poskytnutí nebo přivolání pomoci nebo ohlášení dopravní nehody.

Povinnosti podle odstavce 5 zákona číslo 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích

Povinnost podle odstavce 4 platí i v případě, kdy při dopravní nehodě

- a) dojde ke hmotné škodě na majetku třetí osoby, s výjimkou škody na vozidle, jehož řidič má účast na dopravní nehodě nebo škody na věci přepravované v tomto vozidle,

- b) dojde k poškození nebo zničení součásti nebo příslušenství pozemní komunikace podle zákona o pozemních komunikacích, nebo
- c) účastníci dopravní nehody nemohou sami bez vynaložení nepřiměřeného úsilí zabezpečit obnovení plynulosti provozu na pozemních komunikacích.
- d) Mezi ně zařazujeme dopravní značky, semaforey, sloupy veřejného osvětlení, ale i svodidla, zábradlí na mostech apod.,
- e) Tyto údaje jsou zapsány v osvědčení o registraci vozidla, dále pak v dokladu o jeho pojištění. Osoby by si měly navzájem sdělit svá jména, adresy, data narození, případně telefonní čísla.

5.1. Činnost na místě dopravní nehody

- 1) k zajištění vlastní bezpečnosti a ochrany zdraví při plnění služebních úkolů v souvislosti s šetřením dopravních nehod jsou policisté povinni využívat osobní ochranný pracovní prostředek reflexní vestu, pokud není nahrazena novým typem výstrojní součástky obsahující reflexní a bezpečnostní prvky.
- 2) Na místě dopravní nehody výjezdová služba získává základní údaje o příčinách vzniku dopravní nehody, o průběhu nehodového děje, o následcích dopravní nehody, zajišťuje a provádí ohledání a další prvotní a neodkladné úkony
 - ❖ poskytnutí první pomoci a zajištění zdravotnického ošetření zraněným osobám,
 - ❖ zajištění technické nebo jiné pomoci, např. vyproštění osoby z havarovaného vozidla,
 - ❖ zajištění odstranění hrozícího nebezpečí vzniklého při dopravní nehodě (překážka na vozovce, únik plynu, poškození elektrického vedení, rozlité hořlavé látky, výbušniny, radioaktivní materiál, jedy apod.)
 - ❖ předběžná informace operačnímu středisku policie o situaci na místě dopravní
- 3) Ihned po provedení prvotních a neodkladných úkonů, které nesnesou odkladu, například poskytnutí první pomoci, zajištění místa dopravní nehody, informuje výjezdová služba příslušné operační středisko policie o charakteru dopravní nehody a o stavu, včetně rozsahu omezení dopravy.
- 4) Podle charakteru dopravní nehody výjezdová služba přizve na místo dopravní nehody další osoby (policistu pověřeného vyšetřováním, velitele vojenského útvaru, Vojenskou

policii, služebního funkcionáře útvaru policie apod.), zpravidla prostřednictvím operačního střediska policie, kde může požádat i o další pomoc a úkony.

5) Zjistí-li výjezdová služba po příjezdu na místo dopravní nehody, že jde o podezření z trestného činu příslušného do vyšetřování, které koná služba kriminální policie a vyšetřování, ihned vyzoomí policistu pověřeného vyšetřováním. Do doby jeho příjezdu zajišťuje provádění prvotních, neodkladných a neopakovatelných úkonů. Po převzetí věci policistou pověřeným vyšetřováním se policisté výjezdové služby řídí jeho pokyny.

Ohledání místa dopravní nehody

1) Po provedení prvotních a neodkladných úkonů se na místě dopravní nehody podrobně ohledají vozidla a zjištěné stopy. Účelem ohledání je

- ❖ zjištění a zajištění důkazů a skutečností rozhodných pro posouzení příčin, podmínek a okolností dopravní nehody,
- ❖ zjištění porušení pravidel silničního provozu na pozemních komunikacích jednotlivými účastníky dopravní nehody,

2) Při ohledání místa dopravní nehody se pozornost věnuje zejména

- ❖ dopravní situaci na místě dopravní nehody (významu jednotlivých komunikací, způsobu řízení provozu, povrchu, stavu a povaze vozovky, okolí místa dopravní nehody, přehlednosti, umístění dopravních značek a zařízení, jejich viditelnosti, čitelnosti, maximální dovolené rychlosti atd.),
- ❖ povětrnostním podmínkám a jiným souvisejícím okolnostem (například viditelnosti, denní době, stínům, oslnění, směru větru, dešti, sněžení).
- ❖ stopám na místě dopravní nehody a v okolí (na vozovce, vozidlech, osobách, nákladu a dalších předmětech), poloze vozidel, předmětů, usmrcených osob apod.,
- ❖ technickému stavu zúčastněných vozidel včetně konečného stavu a polohy ovládacích prvků vozidla, postavení kol, charakteru poškození apod.; jestliže je vozidlo vybaveno tachografem, zajistí se v případě potřeby tachografický kotouč, nebo výpis záznamového zařízení z digitálního tachografu; při dopravních nehodách s účastí vlaku rychloměrný proužek, který bude vyjmut, pokud to okolnosti dovolí, pracovníkem Drážní inspekce, aby nedošlo k jeho

znehodnocení; tento pracovník rychloměrný proužek vyhodnotí pro potřeby policie,

- ❖ stavu účastníků dopravní nehody (zranění, zdravotní potíže, únava, známky po požití alkoholických nápojů, léků či jiných návykových látek apod.),

3) Jestliže je podezření, že k dopravní nehodě došlo vlivem technické závady vozidla nebo takovou závadu uplatňuje účastník dopravní nehody, vyrozumí se o tom neprodleně, jakmile to okolnosti dovolí, příslušný správní orgán, který je oprávněn přibírat znalce a v době co nejkratší (zpravidla do 48 hodin) se věc oznámí příslušnému správnímu orgánu pro podezření z naplnění skutkové podstaty dopravního přestupku.

4) k ohledání usmrcené osoby se vždy přizve lékař. Odvoz usmrcené osoby z místa dopravní nehody povolí policista až poté, co bylo provedeno řádné ohledání mrtvol. Před jejím odvozem se zadokumentuje zejména její poloha a viditelné stopy na oděvu a na těle.

5) Po skončení ohledání místa dopravní nehody učiní výjezdová služba taková opatření, aby nedošlo k následnému ohrožení bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, například vlivem znečištění vozovky olejem, střepy, vlivem překážky, poškození vozovky, poškození dopravního značení. o skončení šetření dopravní nehody informuje místně příslušné operační středisko policie.

6) Je-li důvodné podezření, že řidič motorového vozidla se bude vyhýbat přestupkovému řízení, může tomuto být uložena kauce až do výše postihu za daný přestupek.

Dále na místě dopravní nehody výjezdová služba vyhotoví náčrtek místa dopravní nehody, kde zakreslí dopravní značení, polohu vozidel a jízdních stop, těl, a předmětů na vozovce. Před vyměřováním místa dopravní nehody výjezdová služba zvolí výchozí bod měření, který musí být pevný a neměnný. Vyměřování místa dopravní nehody a pořizování náčrtku provádí policista zpravidla za přítomnosti účastníků dopravní nehody nebo nezúčastněné osoby, které policista požádá o podepsání náčrtku. Náčrtek se zhotovuje i u dopravních nehod, jejichž šetření je ukončeno na místě v blokovém řízení na Protokol o dopravní nehodě v silničním provozu s projednáním, popřípadě na Záznam o dopravní nehodě zaviněné zvěří. Místo dopravní nehody se vždy zadokumentuje fotograficky. Fotografie musí poskytovat

názornou a úplnou představu o místě a rozsahu dopravní nehody (poškození vozidel, poloha vozidel, stopy, dopravní značení, výhledové možnosti apod.).

Před provedením fotodokumentace policista označí dokumentované předměty, zejména stopy na místě dopravní nehody, čísla, jichž bude později využito při zpracování Protokolu o nehodě v silničním provozu. Nedílnou součástí fotodokumentace tvoří i pohled na poškození uvnitř vozidla (interiér vozidla, poloha ovládacích prvků, airbag, přepravované věci, apod.). Náčrtek místa dopravní nehody a fotografickou dokumentaci vyhotoví výjezdová služba ke každé dopravní nehodě i k dopravní nehodě zpracovávané na Protokol o nehodě v silničním provozu s projednáním.

Policista provede nezbytná šetření ke zjištění osoby podezřelé ze spáchání dopravního přestupku nebo trestného činu a učiní veškeré úkony směřující k zajištění důkazních prostředků nezbytných pro pozdější dokazování před správním orgánem nebo soudem. Pokud účastník dopravní nehody požádá o poskytnutí právní pomoci, je policista povinen mu vyhovět.

Pokud je důvodné podezření, nebo je provedeným odborným měřením zjištěno, že řidič řídil pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky, výjezdová služba řidiči zabráni v jízdě, popřípadě mu zakáže jízdu na nezbytně nutnou dobu.

Jestliže je jako příčina dopravní nehody zjištěna nebo uplatňována technická závada, nebo v důsledku dopravní nehody došlo k takovému poškození vozidla, že jeho technický stav nesplňuje právními předpisy stanovené podmínky, výjezdová služba zakáže řidiči s tímto vozidlem další jízdu.

Jestliže účastník dopravní nehody nemůže sám zajistit odtah poškozeného vozidla, nebo požádá-li o zprostředkování odtahu, nebo odbornou pomoc poskytovanou prostřednictvím asistenčních služeb pojišťoven nebo jim podobných služeb, výjezdová služba vždy zajistí odtah či odbornou pomoc prostřednictvím operačního střediska policie.³⁹

³⁹ *Závazný pokyn č. 220 policejního prezidenta ze dne 31. 12. 2008, kterým se upravuje postup příslušníků Policie České republiky na úseku služby dopravní policie. Č.j. PPR-22549-1/ČJ-2008-99 UD.*

6. Alkohol, drogy a jejich vliv na účastníky provozu na pozemních komunikacích

Alkohol je aktuálním problémem, který je v souvislosti s dopravními nehodami statisticky sledován a je jednou z častých příčin dopravních nehod. Řízení pod vlivem alkoholu je vědomé porušení zákona. Alkohol je prokazatelnou příčinou dopravních nehod. Vlivem cílených akcí na prevenci řízení motorových vozidel pod vlivem alkoholu a bezpečnostních akcí pořádaných Policií České republiky se počet dopravních nehod zapříčiněných požitím alkoholu mění. Řidiči často podceňují vliv alkoholu na své jednání a rozhodování. Přitom při hustotě současného provozu na pozemních komunikacích, rychlosti automobilů je obsah alkoholu v krvi často dost rozhodující na reakce řidiče. i při poměrně nízkých hladinách alkoholu v krvi nastává zhoršená schopnost řídit motorové vozidlo. Pro názornost uvádím projevy ovlivnění řidiče motorového vozidla v závislosti na hladině alkoholu v krvi.⁴⁰

Hladina 0,2 až 0,5 promile alkoholu v krvi dochází prokazatelně ke zhoršení schopnosti řídit motorová vozidla. Zvyšuje se tendence riskovat, nepřiměřeně vzrůstá sebedůvěra, zhoršuje se schopnost rozeznat pohybuující se světla. Dochází k horšímu odhadu vzdálenosti. Velmi nebezpečné je to, že si takto alkoholem ovlivněný řidič neuvědomuje své jednání a má sklon se přeceňovat.

Hladina 0,5 až 0,8 promile alkoholu v krvi pronikavě prodlužuje reakční čas na situaci v provozu na pozemních komunikacích. Roste přeceňování vlastních schopností, oči se obtížně přizpůsobují přechodu ze světla do tmy a naopak. Zhoršuje se vnímání barev, zejména červené. Zhoršená je schopnost soustředění a objevují se poruchy rovnováhy. Dále se zhoršuje odhad vzdálenosti.

Hladina 0,8 až 1,2 promile alkoholu v krvi zhoršuje schopnost vnímat okraje zorného pole (viz. příloha I). Dále se zhoršuje soustředění, je ještě více prodloužen reakční čas, roste bezohlednost při řízení.

Přes 1,2 promile alkoholu v krvi představuje řidič pro sebe i okolí obrovské riziko. Nadále se zhoršují poruchy soustředění, reakční čas, rovnováha i nekritičnost.

⁴⁰ VOREL, F. *Toxikologie*. 1. vyd. České Budějovice : Jihočeská univerzita, 1996. 109 s. ISBN 80-7040-172-9.

Často je i špatná orientace. i velmi zkušený řidič se v tomto stavu může dopustit hrubých chyb.

Nemalým problémem je chování okolí k podnapilým řidičům. Mnoho lidí si neuvědomuje rizika a usedá do vozidla k řidiči, který je pod vlivem alkoholu. Tato tolerance v mnohých případech končí tragicky právě pro spolujezdce. Negativní vliv na tento problém má chování některých známých osobností a politiků, kteří i když byly přistiženi s alkoholem za volantem motorového vozidla nebo způsobili dopravní nehodu pod vlivem alkoholu, nebyly exemplárně a rychle potrestáni. PhDr. Vlasta Rehnová uvádí, že alkohol ovlivňuje výkonnost základních psychických funkcí, zejména soustředění a pozornosti, příjem a zpracování informací, chybné a zpožděné rozhodování a jednání. Dále dochází k výraznému zhoršení zrakového vnímání, k dlouhému ulpívání zraku na pozorovaném objektu a k zúžení zorného pole. Řidič pod vlivem alkoholu má zkreslené vnímání reality, zvýšené sebevědomí a větší ochotu riskovat. To vede opilého řidiče k jízdě vysokou, nepřiměřenou rychlostí, k nerespektování dopravního značení a světelné signalizace, k nebezpečnému předjíždění a nepřiměřenému manévrování s motorovým vozidlem, k nedání přednosti v jízdě a to vše se ještě násobí opožděnou reakcí na změny v dopravním prostředí nebo na překážku v provozu. Tyto charakteristické příčiny ovlivňují průběh a důsledky dopravních nehod. Při procesu, který vede k vystřízlivění, má řidič kocovinu, je unavený a snižuje se mu psychická výkonnost.⁴¹

Policie České republiky se při šetření dopravních nehod setkává také s řidiči, kteří jsou ovlivněni i jinými látkami ovlivňujícími schopnost řízení než alkoholem. Dnes už je možné zjistit, je-li řidič ovlivněn některými drogami jako jsou například Cannabiody (Marihuana). Taková droga způsobuje silnou únavu, poruchy koncentrace a pozornosti, prodlužuje reakční čas, zhoršuje schopnost vnímání červené barvy. Tím dochází k chybnému vyhodnocení informací, ke změnám rychlosti jízdy, k odchýlení se z přímého směru jízdy a k neadekvátním reakcím na vjemy z okraje zorného pole.

Další drogy, s kterými, je možné se setkat u řidičů motorových vozidel jsou hypnotika, různé opiáty, halucinogeny, metamfetamin nebo kokain. Opiáty způsobují u řidičů motorových vozidel spavost, apatii, centrální útlum, otupělost se sníženou

⁴¹ REHNOVÁ, V., MAROSUKOVÁ, L., WEINBERGER, J., *Rizikové chování účastníků silničního provozu a možnosti jeho cílené nápravy*. Vyd. Brno, CDV, 2005. 58 s.

schopností koncentrace, zpomalují motoriku, prodlužují reakční čas, zužují zornice a tím omezují přizpůsobivost na střídání světla a stínu nebo tmy. U takového řidiče motorového vozidla dochází k pomalé jízdě s odchylkami od přímého směru a chybami při jízdě. Po odeznění účinků opiátů se může projevit agresivní styl jízdy, popudlivost a bezohlednost.

Hypnotika vyvolávají lhostejnost vůči dojmům navozujícím strach, potlačují sklony ke křečím. Reakce na vnější podněty při řízení motorového vozidla jsou opožděné a neadekvátní.

Metamfetamin se u řidiče motorového vozidla projevuje rizikovou jízdou bez zábrán vysokou rychlostí s přeceněním vlastních schopností k jízdě, zvýšenou sebedůvěrou, nekritičností, roztěkaností, neklidem, nervozitou, podrážděností, agresivitou, rychlým pulzem, mydriázou (roztažení zorniček) a z toho plynoucí zvýšená citlivost na oslnění. Po odeznění účinků metamfetaminu se dostavuje dramatický pokles výkonu provázený útlumem, únavou, ospalostí. Během jízdy se mohou projevit i deprese a halucinace, chybné řízení motorového vozidla, vybočování z jízdního pruhu a ze silnice, vlnovitá jízda, riskantní chování a následující kolize za velké rychlosti.

Při užití halucinogenů se řidič motorového vozidla po jejich aplikaci nachází ve změněném stavu vědomí, nemá vztah k realitě. Halucinace jsou pro něj zcela konkrétní vjemy a to jak zrakové, tak sluchové. z toho vyplývají zmatené reakce na vnější podněty při řízení motorového vozidla a celkový styl jízdy.

Po aplikaci kokainu dochází k rizikovému stylu jízdy bez zábrán nepřiměřeně velkou rychlostí s přeceněním vlastních schopností k jízdě, ke zvýšené citlivosti na oslnění (rozšířené zornice), nepozornosti, neklidu, roztěkanosti, nervozitě a podrážděnosti, agresivitě, snížené schopnosti soustředění, ke snížení pozornosti, ale také v důsledku vyčerpání a deprese k pomalé jízdě nebo měnící se rychlosti a ujíždění před domnělým pronásledovatelem.

Dle výčtu některých drog a jejich účinku, které uvádím výše, je patrné, že takový účastník provozu na pozemních komunikacích je nebezpečný nejenom sám sobě, ale i ostatním účastníkům silničního provozu.⁴²

⁴² ŠTABLOVÁ, R. *Drogy v silniční dopravě*. Praha : Policejní akademie České republiky, 2003.

7. Rozbor a analýza statistik dopravní nehodovosti

Tabulka č. 1: Statistické údaje

Rok	Evidované DN	Alkohol	Škodní událost	Přestupek	Euroformulář	Celkem DN
2005	4601	185	85	-	-	4686
2006	4066	169	79	-	-	4145
2007	3978	195	66	-	-	4044
2008	3450	160	59	-	-	3509
2009	1098	154	4	370	684	2156
2010	1009	113	26	291	1078	2404

zdroj: systém Lotus Notes PČR ČB. – systém na zpracování DN

V uvedené tabulce č. 1 je znázorněn vývoj dopravní nehodovosti na území okresu České Budějovice. Ze srovnání jednotlivých rozhodných období vyplývá, že dopravní nehodovost má klesající tendenci. Celkem dopravních nehod je statistický údaj, v kterém jsou uvedeny součty evidovaných dopravních nehod, škodních událostí, přestupků a dopravních nehod zpracovaných na Euroformulářích.

Škodní událost je popsána v kapitole Vymezení základních pojmů a v předmětné tabulce č. 1 je uveden počet za sledované období. Tyto údaje byly pořízeny z vnitřního systému Policie České republiky. V tabulce jsou uvedeny samostatně a jsou započítány do celkového počtu dopravních nehod.

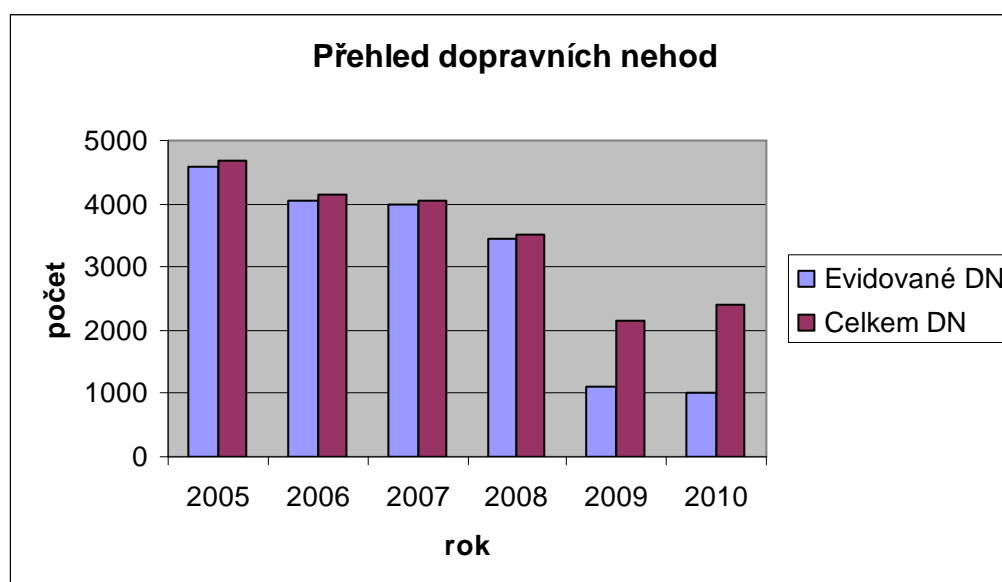
V předmětné tabulce č. 1 je přestupkem rozuměno např. poškození zaparkovaného vozidla jiným vozidlem. Tato událost byla dříve vykazována v oficiálních statistikách dopravních nehod. Dnes se nevykazuje jako dopravní nehoda, proto v oficiálních statistikách nefiguruje. Tyto údaje byly pořízeny z vnitřního systému Policie České republiky. V tabulce jsou uvedeny samostatně a jsou započítány do celkového počtu dopravních nehod.

Pod údajem alkohol jsou uvedena data, která vycházejí z počtu evidovaných dopravních nehod za jednotlivé uvedené období. Nejsou tudíž započítána do celkového počtu dopravních nehod samostatně, ale pod údajem evidované dopravní nehody.

Euroformulář je zjednodušený protokol o dopravní nehodě, kdy tento si mohou účastníci vyplnit bez účasti Policie České republiky. V příloze IV. je uveden jako Záznam o dopravní nehodě. Tyto údaje byly pořízeny z vnitřního systému Policie České republiky. V tabulce jsou uvedeny samostatně a jsou započítány do celkového počtu dopravních nehod.

Evidované dopravní nehody (Evidované DN), uvedené v předmětné tabulce č. 1, jsou všechny dopravní nehody za jednotlivá období, z kterých jsou dále vyčleněny dopravní nehody s řidičem pod vlivem alkoholu.

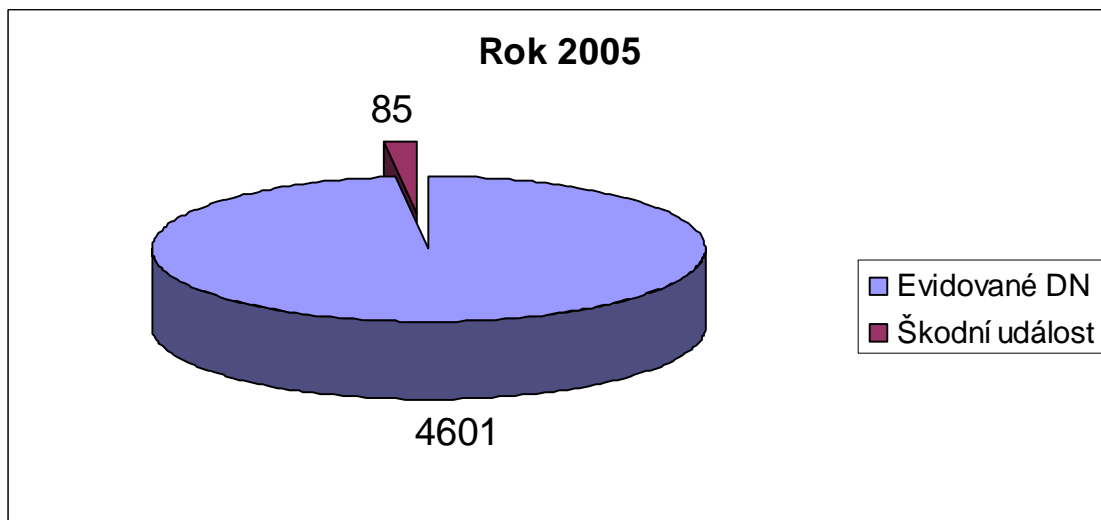
Graf č. 1: Přehled dopravních nehod

zdroj tabulka č. 1

V uvedeném grafu č. 1 je znázorněn rozdíl mezi evidovanými dopravními nehodami a celkovým počtem dopravních nehod za určité sledované období na území okresu České Budějovice. Evidované dopravní nehody jsou události, které jsou zpracovány oficiálními statistikami dopravních nehod. Celkovým počtem dopravních nehod se rozumí všechny dopravní nehody, které jsou uvedeny jako součty evidovaných dopravních nehod, škodních událostí, přestupků a dopravních nehod zpracovaných na Euroformulářích a byly pořízeny z vnitřního systému Policie České republiky.

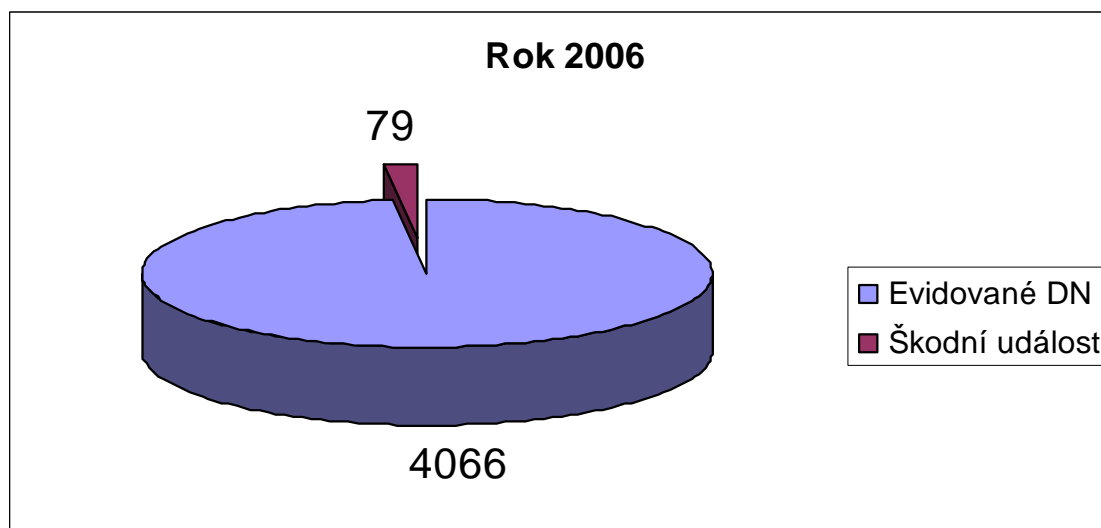
Graf č. 2: Celkový přehled dopravních nehod za rok 2005

zdroj: tabulka č. 1

V grafu č. 2 jsou zřehledněny škodní události v počtu 85 a evidované dopravní nehody v počtu 4601, které v součtu 4686 tvoří celkový počet dopravních nehod za rok 2005 na území okresu České Budějovice.

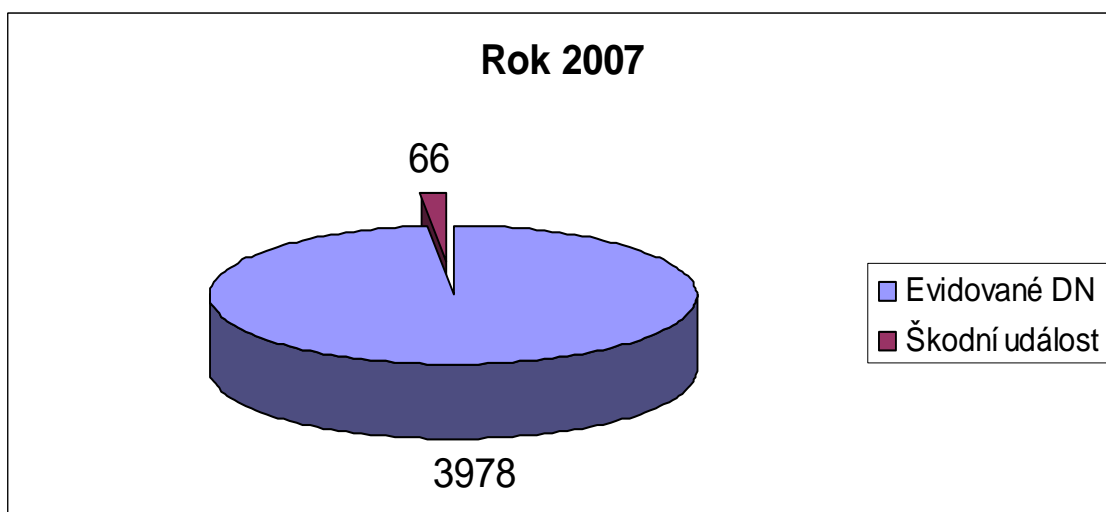
Graf č. 3: Celkový přehled dopravních nehod za rok 2006

zdroj: tabulka č. 1

V grafu č. 3 jsou rozděleny a graficky znázorněny škodní události v počtu 79 a evidované dopravní nehody v počtu 4066, které v součtu 4145 tvoří celkový počet dopravních nehod za rok 2006 na území okresu České Budějovice.

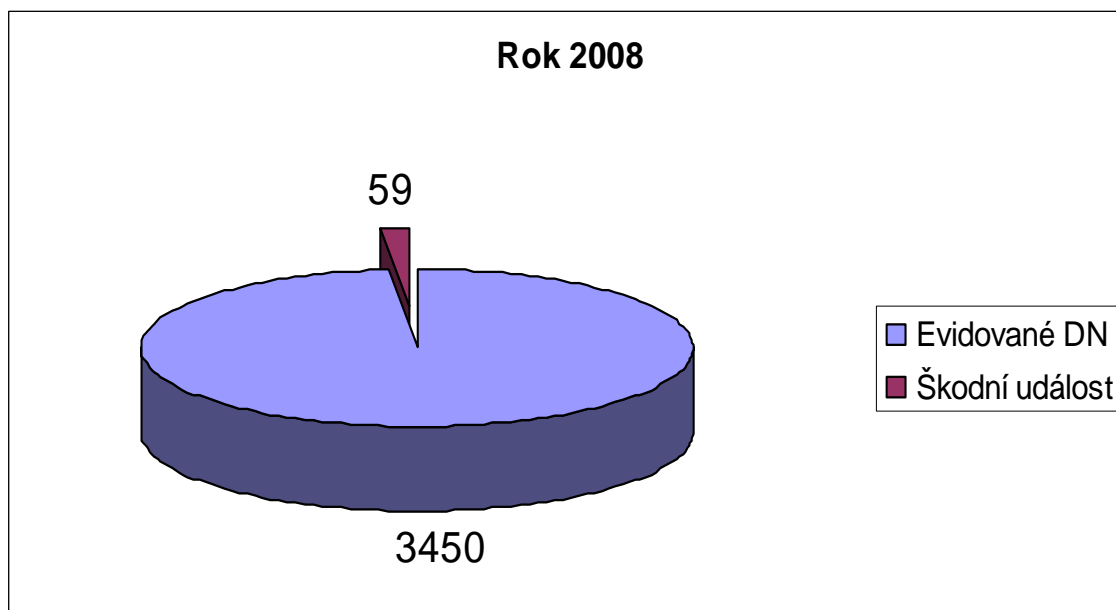
Graf č. 4: Celkový přehled dopravních nehod za rok 2007

zdroj: tabulka č. 1

V grafu č. 4 jsou přehledně znázorněny škodní události v počtu 66 a evidované dopravní nehody v počtu 3978, které v součtu tvoří celkový počet dopravních nehod a to 4044, za rok 2007 na území okresu České Budějovice.

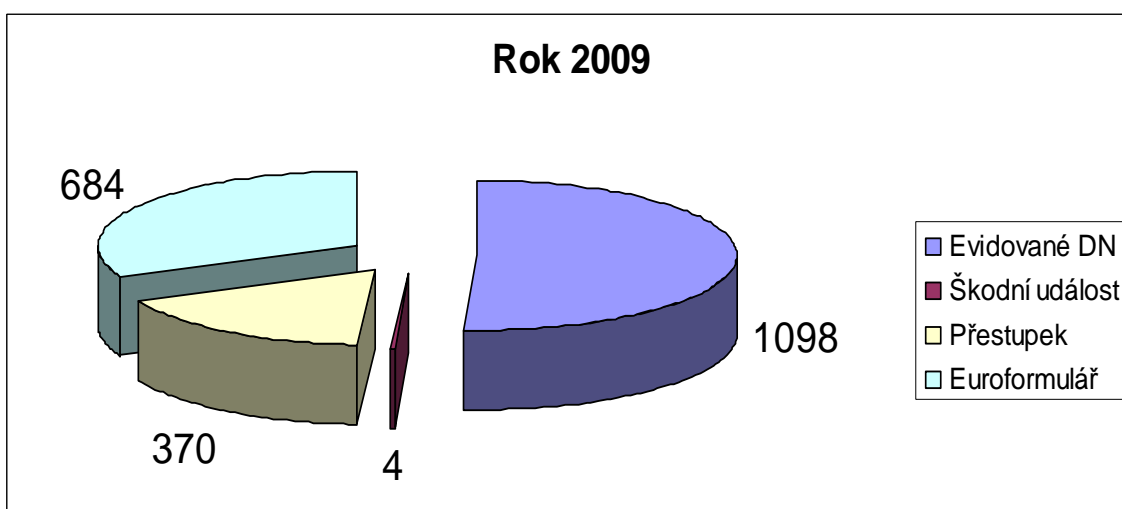
Graf č. 5: Celkový přehled dopravních nehod za rok 2008

zdroj tabulka č. 1

V grafu č. 5 jsou rozděleny a graficky znázorněny škodní události v počtu 59 a evidované dopravní nehody v počtu 3450, které v součtu 3509 tvoří celkový počet dopravních nehod za rok 2008 na území okresu České Budějovice.

Graf č. 6: Celkový přehled dopravních nehod za rok 2009

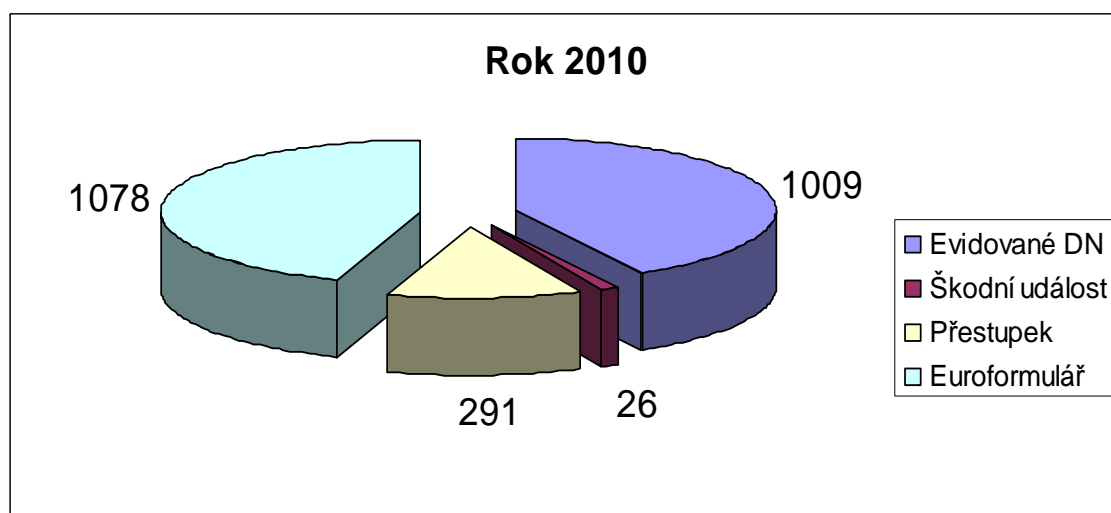

zdroj tabulka č. 1

V grafu č. 6 jsou rozděleny a graficky znázorněny škodní události v počtu 4, evidované dopravní nehody v počtu 1098, přestupky v počtu 370 a dopravní nehody

zaznamenávané na Euroformuláři v počtu 684, u které byla přítomna hlídka Policie České republiky, a které v součtu 2156 tvoří celkový počet dopravních nehod za rok 2009 na území okresu České Budějovice.

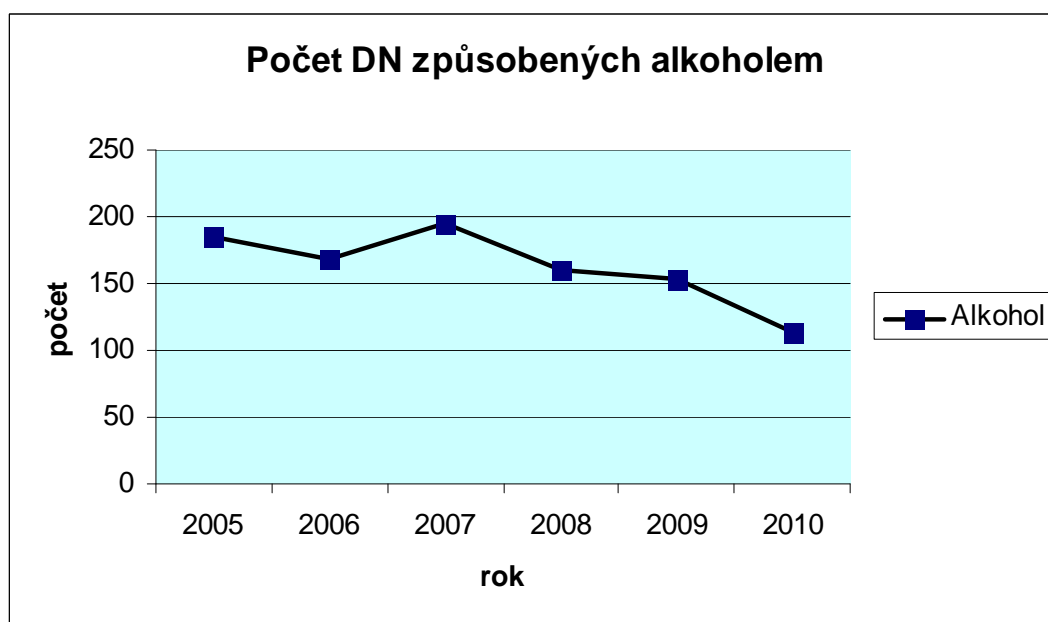
Graf č. 7: Celkový přehled dopravních nehod za rok 2010

zdroj tabulka č. 1

V grafu č. 7 jsou rozděleny a graficky znázorněny škodní události v počtu 26, evidované dopravní nehody v počtu 1009, přestupky v počtu 291 a dopravní nehody zaznamenávané na Euroformuláři v počtu 1078, u které byla přítomna hlídka Policie České republiky, a které v součtu 2404 tvoří celkový počet dopravních nehod za rok 2010 na území okresu České Budějovice.

Graf č. 8: Počet dopravních nehod způsobených alkoholem

zdroj tabulka č. 1

V uvedeném grafu je znázorněn počet dopravních nehod, při nichž byl řidič pod vlivem alkoholu. V roce 2005 bylo takových dopravních nehod 185 z celkového počtu 4601 evidovaných dopravních nehod, což činí 4,02 % počtu dopravních nehod.

V roce 2006 bylo 169 dopravních nehod, při nichž byl řidič pod vlivem alkoholu, z celkového počtu 4066 evidovaných dopravních nehod a to je 4,15 %.

V roce 2007 bylo dopravních nehod, při nichž byl řidič pod vlivem alkoholu, způsobeno zatím nejvíce a to 195. z celkového počtu 3978 evidovaných dopravních nehod za rok 2007 je to však 4,9 %.

V roce 2008 bylo způsobeno 160 dopravních nehod, při nichž byl řidič pod vlivem alkoholu, z celkového počtu 3450 evidovaných dopravních nehod je to 4,63 %.

V roce 2009 bylo způsobeno 154 dopravních nehod, při nichž byl řidič pod vlivem alkoholu, avšak z celkového počtu 1098 evidovaných dopravních nehod je to 14,02 % a to je nejvíce za sledované období.

V roce 2010 bylo způsobeno 113 dopravních nehod, při nichž byl řidič pod vlivem alkoholu, z celkového počtu 1009 evidovaných dopravních nehod a to je 11,19 %. V grafu č. 8 je vidět vývoj počtu těchto dopravních nehod za určité sledované období na území okresu České Budějovice.

Závěr

Ve své bakalářské práci jsem se pokusil nastínit základní problematické aspekty činnosti policejního orgánu v souvislosti s řešením dopravních nehod. V teoretické části jsem letným pohledem do historie uvedl danou problematiku a dále se snažil vymezit základní pojmy, se kterými se setkáváme v souvislosti s dopravními nehodami. Tuto část jsem pro přiblížení doplnil kauzuistikami vybraných dopravních nehod pro snazší pochopení problému.

V další části jsem se snažil vystihnout rozdíly v legislativní úpravě před a po přijetí novely zákona číslo 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích. Dále jsem se zaměřil na problematiku činnosti policejního orgánu na místě dopravní nehody.

Analýzou a rozborem statistik dopravní nehodovosti jsem chtěl poukázat na vývoj počtu dopravních nehod na území okresu České Budějovice za jednotlivá sledovaná období. Takto získaná data jsem zpracoval do tabulky a grafů pro lepší přehlednost. z těchto získaných údajů je patrná klesající tendence počtu dopravních nehod. Ze statistických dat získaných ze systému Policie České republiky pro zpracování dopravních nehod Lotus Notes, která jsem pro názornost zpracoval v grafu č. 1 a dále rozdělil na evidované dopravní nehody a celkové dopravní nehody vyplývá, že ač došlo k celkovému poklesu počtu dopravních nehod, v oficiálních statistikách se odráží pouze počet evidovaných dopravních nehod.

Největší problém vidím v reliabilitě (spolehlivosti, hodnověrnosti) počtu dopravních nehod způsobených řidičem pod vlivem alkoholu. Podle uváděných statistik klesá počet takových to dopravních nehod a dle oficiálních prohlášení způsobilými orgány je to zapříčiněno cílenými preventivními programy. Podle primáře soudně lékařského oddělení MUDr. F. Vorla však nejsou data o počtu dopravních nehod způsobených řidičem pod vlivem alkoholu objektivní. Do celkových statistik se totiž ne vždy dostanou řidiči, kteří při dopravní nehodě zemřou a při tom řídili pod vlivem alkoholu. U takových řidičů Policie České republiky nevyžaduje soudní pitvu. MUDr. F. Vorel uvádí, že v roce 2007 z 60 mrtvých řidičů bylo následnou nevyžádanou pitvou od Policie České republiky zjištěno, že pod vlivem alkoholu řídilo 15 řidičů, což je 0,25%.

Tímto jsem chtěl poukázat na problémy, které mohou vzniknout při zpracovávání dopravních nehod a jejich následném zaznamenávání do statistik

dopravních nehod. Učinil jsem tak zamyšlení, zda by nebylo možné zhodnotit co všechno a jakým způsobem se bude zaznamenávat a evidovat jako dopravní nehoda a tím zvýšit objektivnost vypovídajících statistických údajů o počtech dopravních nehod.

Seznam použitých zdrojů

ČERVENÝ, Z., ŠLAUF, V. *Přestupkové právo: Komentář k zákonu o přestupcích včetně textu souvisejících předpisů*. 13. vyd. Praha : Linde, 2006. 481 s. ISBN 80-7201-596-6.

Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje – Územní odbor České Budějovice
Dopravní inspektorát (kasuistiky)

FASTR, P., ČECH, J. *Zákon o pozemních komunikacích s komentářem a prováděcími předpisy*. Praha: Linde, 2008. 240 s. ISBN 978-80-7201-719-5.

CHMELÍK, J. a kol. *Dopravní nehody*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2009. 540 s. ISBN 978-80-7380-211-0.

KOČÍ, R. *Zákon o pozemních komunikacích : s komentářem, prováděcími předpisy a vzory správních rozhodnutí : podle právního stavu k 1. 5. 2008*. 2.vyd. Praha : Leges, 2008. 363 s. ISBN 978-80-87212-02-8.

KYNCL, J. *Historie dopravy na území ČR*. Kořínek Vladimír, 148 s. ISBN 80-903184-9-5.

LEITNER, M., LUKÁŠEK, V., KOPECKÝ, Z. *Zákon o provozu na pozemních komunikacích a předpisy prováděcí a související s komentářem*. Linde Praha a.s., 2006. 527 s. ISBN 80-7201-616-4.

NOVOTNÝ, F., a kol., *Trestní zákoník 2010 : komentář, judikatura, důvodová zpráva : stav k 1. 4. 2010*. nak. Eurounion : Praha. 2010. 838 s. ISBN 978-80-7317-084-4.

PORADA, V. a kol. *Silniční dopravní nehoda v teorii a praxi*. Praha: Linde, 2000. 112 s. ISBN 80-7201-212-6.

PORADA, V. *Kriminalistika*, Brno : Akademické nakladatelství, 2001. 547 s. ISBN 80-7204-194-0.

Přehled o nehodovosti na pozemních komunikacích v České republice za rok 2005.
Praha : Ředitelství služby dopravní policie Policejního prezidia České republiky, 2006. 155 s.

Přehled o nehodovosti na pozemních komunikacích v České republice za rok 2006.
Praha : Ředitelství služby dopravní policie Policejního prezidia České republiky, 2007. 215 s.

Přehled o nehodovosti na pozemních komunikacích v České republice za rok 2007.
Praha : Ředitelství služby dopravní policie Policejního prezidia České republiky, 2008. 158 s.

Přehled o nehodovosti na pozemních komunikacích v České republice za rok 2008.
Praha : Ředitelství služby dopravní policie Policejního prezidia České republiky, 2009. 186 s.

REHNOVÁ, V., MAROSUKOVÁ, L., WEINBERGER, J. *Rizikové chování účastníků silničního provozu a možnosti jeho cílené nápravy*. 1.vyd. Brno : CDV, 2005. 58 s.

RYBA, J. *k historii silniční dopravy na území České republiky*. Institut Jana Pernera, o. p. s., 2004, s. 21 - 24.

ŠTABLOVÁ, R. *Drogy v silniční dopravě*. Praha : Policejní akademie České republiky, 2003.

VOREL, F. *Toxikologie*. 1. vyd. České Budějovice : Jihočeská univerzita, 1996. 109 s. ISBN 80-7040-172-9.

Legislativní dokumenty

Česko. Vyhláška č. 141/1960 Sb. ministerstva vnitra, kterou se vydávají pravidla silničního provozu. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1960, částka 57, s. 434.

Dostupný z WWW:

<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=141/1960&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>

Česko. Zákon č. 13/1997 Sb. o pozemních komunikacích. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1997, částka 3, s. 47. Dostupný z WWW:

<<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1997/sb003-97.pdf>>.

Česko. Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 464. Dostupný z WWW:

<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=40/2009&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>

Česko. Zákon č. 140/1961 Sb. Trestní zákon. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 65, s. 512. Dostupný z WWW:

<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=140/1961&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>

Česko. Zákon č. 141/1961 Sb. Zákon o trestním řízení soudním (trestní řád). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 66, s. 576. Dostupný z WWW:

<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=141/1961&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>

Česko. Zákon č. 200/1990 Sb. Zákon České národní rady o přestupcích. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 35, s. 826. Dostupný z WWW:

<<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1990/sb035-90.pdf>>.

Česko. Zákon č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 4570, s. 4616. Dostupný z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2000/sb098-00.pdf>>.

Závazný pokyn č. 220 policejního prezidenta ze dne 31. 12. 2008, kterým se upravuje postup příslušníků Policie České republiky na úseku služby dopravní policie. Č.j. PPR-22549-1/ČJ-2008-99UD.

Elektronické zdroje

Ibesip [online]. 2008 [cit. 2008-09-08]. Besip. Dostupné z WWW: <www.ibesip.cz/452_Mozne-ucinky-nekterych-drog-na-ridice>.

Ibesip [online]. 2009 [cit. 2009-01-05]. Besip. Dostupné z WWW: <www.ibesip.cz/598_Alkohol-za-volantem-zpusobuje-snizeni-periferniho-videni-ridice>.

Seznam příloh

Příloha I : Zorné pole řidiče ovlivněného alkoholem

Příloha II : Informační leták pro účastníky dopravních nehod

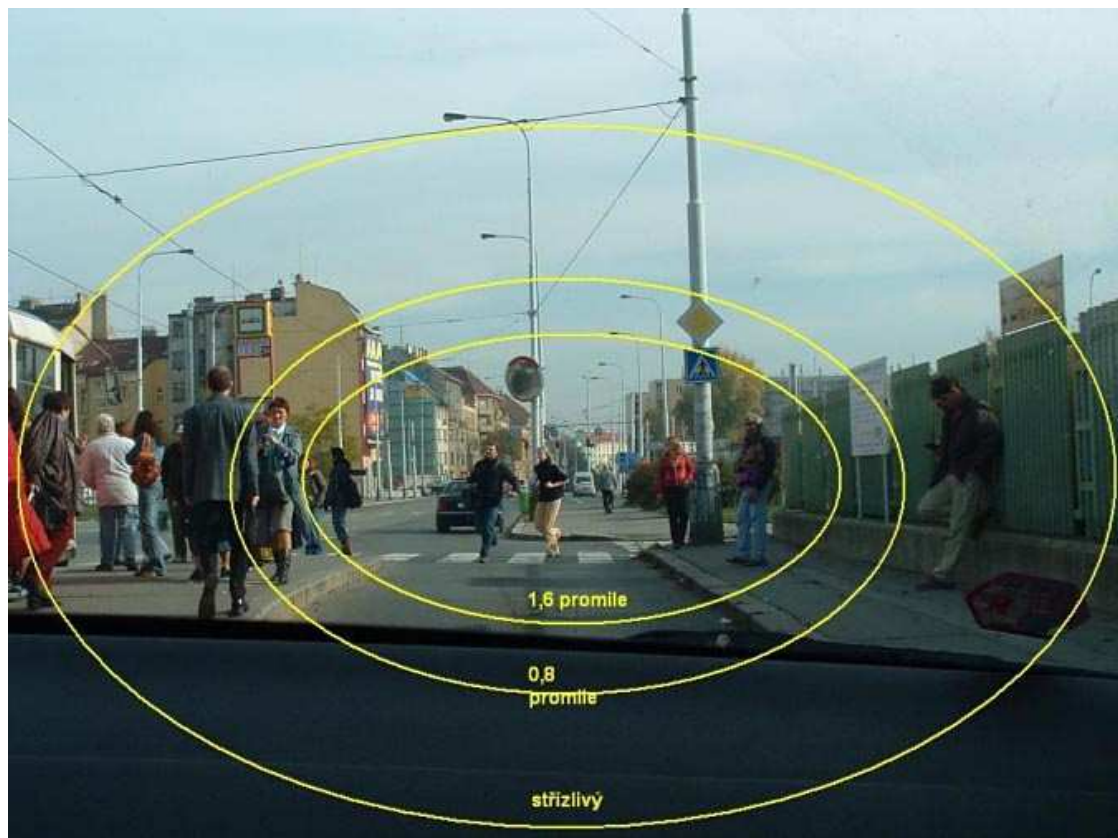
Příloha III : Protokol o dopravní nehodě - strana 1 - 6

Příloha IV : Euroformulář (Záznam o dopravní nehodě) - strana 1 - 2

Příloha V : Konverzní tabulka nových a starých ustanovení trestního zákona

Příloha VI : Metody zaměření místa dopravní nehody

Příloha i : Zorné pole řidiče ovlivněného alkoholem

Zdroj: Spolkové ministerstvo dopravy, Rakousko, Kuratorium pro bezpečnost silničního provozu, Rakousko, Publikováno: 5. 1. 2009

Příloha II : Informační leták pro účastníky dopravních nehod

Řidiči, domluvte se!

U všech nehod být nemusíme, chceme být tam, kde jde o životy a zdraví.

Co znamená nová právní úprava šetření dopravních nehod (od 1. 1. 2009) pro řidiče?

Řidič nemá povinnost hlásit dopravní nehodu Policii ČR, pokud

- 1) zjevná škoda na některém ze zúčastněných vozidel nebo přepravovaných věcech nepřesahuje 100 000,- Kč (zjevná škoda = škoda, kterou vidíte, laický odhad),
- 2) nedošlo ke zranění nebo usmrcení osoby,
- 3) nevznikla hmotná škoda na jiném majetku další osoby (např. škoda na komunikaci, na budově, na dopravní značce apod.)¹⁾

Policii ČR volejte, pokud

- a) není splněna některá z výše uvedených podmínek,
- b) nemůžete zabezpečit obnovení provozu na komunikaci.

Pokud policii zavoláte, přestože jsou splněny podmínky 1, 2, 3, věc krátce prošetříme, vyřešíme samotný dopravní přestupek a potvrdíme Váš sepsaný protokol.

1) Pokud jde o samotná vozidla, která měla na dopravní nehodě účast, není rozhodující, zda je jejich vlastníkem řidič nebo jiná fyzická či právnická osoba (leasingová společnost, zaměstnavatel apod.).

Nezapomeňte!

Musíte sepsat společný záznam o dopravní nehodě²⁾ podle předepsaných kolonek a navzájem jej podepsat. V této souvislosti máte právo požadovat od druhého účastníka události prokázání totožnosti (předložení občanského průkazu, cestovního dokladu apod.) a sdělení údajů o vozidle (z osvědčení o registraci vozidla, dříve osvědčení o technickém průkazu). Pro sepsání tohoto protokolu není důležité, zda jste se dohodli na zavinění nehody. Posouzení míry zavinění bude v takovém případě záležitostí pojišťoven. **Povinnost sepsat záznam je dána zákonem.**

2) Tiskopis záznamu o dopravní nehodě získáte u své pojišťovny.

Pomáhat a chránit

Tísňová volání:
112 Integrovaný záchranný systém
158 Policie České republiky
150 Hasičský záchranný sbor České republiky
155 Rychlá zdravotní služba
156 Obecní policie

www.policie.cz

Příloha III : Protokol o dopravní nehodě – strana 1 - 6

_____ útvar		_____ (datum)	
Čj.:			
Protokol o nehodě v silničním provozu s projednáním			
Datum a čas dopravní nehody			
Místo			
1) Účastníci dopravní nehody	RZ vozidla: druh/tovární značka/typ vozidla řidič : narozen / RČ : / adresa pobytu : číslo OP: platnost osvědčení profesní způsobilosti: řidičský průkaz : sk: (jiná škoda – popis a v částce tis. Kč*)	MPZ: státní příslušnost : platná / neplatná (datum platnosti do*) číslo ŘP:	lékařská prohlídka: ano* / ne* stát:
	RZ vozidla: druh/tovární značka/typ vozidla řidič : narozen / RČ : / adresa pobytu : číslo OP: platnost osvědčení profesní způsobilosti: řidičský průkaz : sk: (jiná škoda – popis a v částce tis. Kč*)	MPZ: státní příslušnost : platná / neplatná (datum platnosti do*) číslo ŘP:	lékařská prohlídka: ano* / ne* stát:
Poškozené předměty a zvířata	Název: Popis poškození: Majitel:	škoda: adresa(sídlo):	IČO:
Svědci:			
Vyličení události		
Dechová zkouška na AL byla provedena přístrojem ALTEST-DRÄGER-LION-JINÉ, její výsledek byl negativní. Ke zranění osob nedošlo. Technická závada, jako příčina dopravní nehody, nebyla na místě ohledáním zjištěna ani uplatněna.			

Technické údaje vozidel	1) Registrační značka: _____ Vyrobeno(zaevidováno) v roce: _____ Vlastník: _____ stát: _____ VIN: _____ STK: platná – neplatná _____ Pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: _____ číslo dokladu: _____ Popis poškození vozidla (a jiné škody*) : _____ Odhadnutá škoda na vozidle: _____ tis. Kč (odhadnutá jiná škoda - _____ tis. Kč*)
	2) Registrační značka: _____ Vyrobeno(zaevidováno) v roce: _____ Vlastník: _____ stát: _____ VIN: _____ STK: platná – neplatná _____ Pojištění odpovědnosti z provozu vozidla: _____ číslo dokladu: _____ Popis poškození vozidla (a jiné škody*) : _____ Odhadnutá škoda na vozidle: _____ tis. Kč (odhadnutá jiná škoda - _____ tis. Kč*)
Dopravní nehoda známena	dne: _____ v _____ hodin
Místo ohledáno	dne: _____ od: _____ do: _____ hodin: _____
Další případné informace úležité : objektivnímu posouzení věci	Učiněná opatření a na místě dopravní nehody provedeno: _____

Dopravní nehodu zavinil(a) :

(titl., jméno, příjmení):

Porušil(a) ustanovení §
zákona č. 361/2000 Sb. (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, čímž naplnil(a) skutkovou podstatu přestupku
podle ustanovení §
zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

Za tento přestupek byla jmenované(mu) v souladu s ustanovením § 22 odst. 10 citovaného zákona uložena bloková pokuta
v částce: **Kč.** Jmenované(mu) byly vydány bloky na pokutu na místě: **zaplacenou / nezaplacenou:**
série bloků: čísla bloků od: do:

Ostatní přestupci :

(titl., jméno, příjmení):

Porušil(a) ustanovení §
zákona č. 361/2000 Sb. (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, čímž naplnil(a) skutkovou podstatu přestupku
podle ustanovení §
zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

Za tento přestupek byla jmenované(mu) v souladu s ustanovením § 22 odst. 10 citovaného zákona uložena bloková pokuta
v částce: **Kč.** Jmenované(mu) byly vydány bloky na pokutu na místě: **zaplacenou / nezaplacenou:**
série bloků: čísla bloků od: do:

Přestupce(i) byl(i) poučen(i) v souladu s § 84 odst. 1,2 zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích ve znění pozdějších předpisů, že proti
uložení pokuty v blokovém řízení se nelze odvolat.

Přestupce(i) svým podpisem potvrzuje(i), že s takovýmto vyřízením dopravní nehody vědomě souhlasí a že na něho(ně) nebyl ze
strany příslušníka Policie ČR činěn žádný nátlak pro takovéto vyřízení dopravní nehody.

Uvedené výše škody v protokolu jsou pouze orientačním odhadem Policie ČR, v žádném případě nejsou podkladem pro skutečnou
náhradu škody pojišťovnou.

Vyjádření pachatele přestupku:

Podpisy přestupců: _____

Podpisy poškozených: _____

Podpis policisty: _____

ÚDAJE PRO STATISTICKÝ FORMULÁŘ (správnou položku zakroužkujte)

Druh povrchu vozovky	živice	dlažba	nezpevněný			
Stav povrchu vozovky	suchý	mokřý	sněh	bláto		
Povětrnostní podmínky	slunce	prší	sněží	vítr	mlha	neztížený
Objekty v místě DN	přechod	žel. přejezd	most	zastávka	čerpadlo	
Výhledové poměry	přímý úsek	zatáčka	křížovatka			
Jak byl provoz řízen v době DN	dopr. značkami	policistou	semaforem	neřízen		
	VOZIDLO "1"		VOZIDLO "2"			
Obsah válců motoru vozidla						
NA – celková hmotnost – BUS- počet míst						
Přeprava nebezpečného nákladu ??	ANO - NE		ANO - NE			
Vozidlo dostalo smyk	ANO - NE		ANO - NE			
Únik provozních kapalin	ANO - NE		ANO - NE			
	ÚČASTNÍK "1-VA"		ÚČASTNÍK "2-VB"			
Vzdělání	Z-SO-S-V		Z-SO-S-V			
Praxe v řízení (napiš pouze počet let)						
Byl připoután bezpeč. pásem apod.	ANO - NE		ANO - NE			

Náčrtek z místa dopravní nehody:

Č.j.: _____

Vypracován dne:

Podpis policisty:

Podpisy účastníků nehody (resp. nezúčastněné osoby):

*) nepovinné položky

3) Účastníci dopravní nehody	RZ vozidla: druh/tovární značka/typ vozidla řidič : narozen / RČ : / adresa pobytu : číslo OP: platnost osvědčení profesní způsobilosti: řidičský průkaz : sk: (jiná škoda – popis a v částce tis. Kč*)	MPZ: státní příslušnost : lékařská prohlídka: ano* / ne* platná / neplatná (datum platnosti do*) číslo ŘP: stát:
4) Účastníci dopravní nehody	RZ vozidla: druh/tovární značka/typ vozidla řidič : narozen / RČ : / adresa pobytu : číslo OP: platnost osvědčení profesní způsobilosti: řidičský průkaz : sk: (jiná škoda – popis a v částce tis. Kč*)	MPZ: státní příslušnost : lékařská prohlídka: ano* / ne* platná / neplatná (datum platnosti do*) číslo ŘP: stát:

ÚDAJE PRO STATISTICKÝ FORMULÁŘ (správnou položku zakroužkujte)

Druh povrchu vozovky	živice	dlažba	nezpevněný			
Stav povrchu vozovky	suchý	mokvý	sněh	bláto		
Povětrnostní podmínky	slunce	prší	sněží	vítr	mlha	neztížený
Objekty v místě DN	přechod	žel. přejezd	most	zastávka	čerpadlo	
Výhledové poměry	přímý úsek	zatáčka	křížovatka			
Jak byl provoz řízen v době DN	dopr. značkami	policiistou	semaforem	neřízen		
	VOZIDLO "3- VC"		VOZIDLO "4 - VD"			
Obsah válců motoru vozidla						
NA – celková hmotnost – BUS- počet míst						
Přeprava nebezpečného nákladu apod.	ANO - NE		ANO - NE			
Vozidlo dostalo smyk	ANO - NE		ANO - NE			
Únik provozních kapalin	ANO - NE		ANO - NE			
	ÚČASTNÍK "3"		ÚČASTNÍK "4"			
Vzdělání	Z-SO-S-V		Z -SO-S-V			
Praxe v řízení (napiš pouze počet let)						
Byl připoután bezpeč. pásem apod.	ANO - NE		ANO - NE			

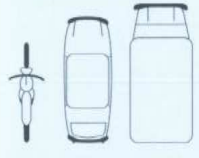
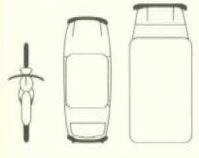
Technické údaje vozidel	3) Registrační značka:	Vyrobeno(zaevidováno) v roce:
	Vlastník:	stát:
	VIN:	
	STK: platná – neplatná	
	Pojištění odpovědnosti z provozu vozidla:	číslo dokladu:
	Popis poškození vozidla (a jiné škody*) :	
	Odhadnutá škoda na vozidle:	tis. Kč (odhadnutá jiná škoda - tis. Kč*)
	4) Registrační značka:	Vyrobeno(zaevidováno) v roce:
	Vlastník:	stát:
	VIN:	
	STK: platná – neplatná	
	Pojištění odpovědnosti z provozu vozidla:	číslo dokladu:
	Popis poškození vozidla (a jiné škody*) :	
	Odhadnutá škoda na vozidle:	tis. Kč (odhadnutá jiná škoda - tis. Kč*)

Příloha IV : Euroformulář – strana 1. (Záznam o dopravní nehodě)

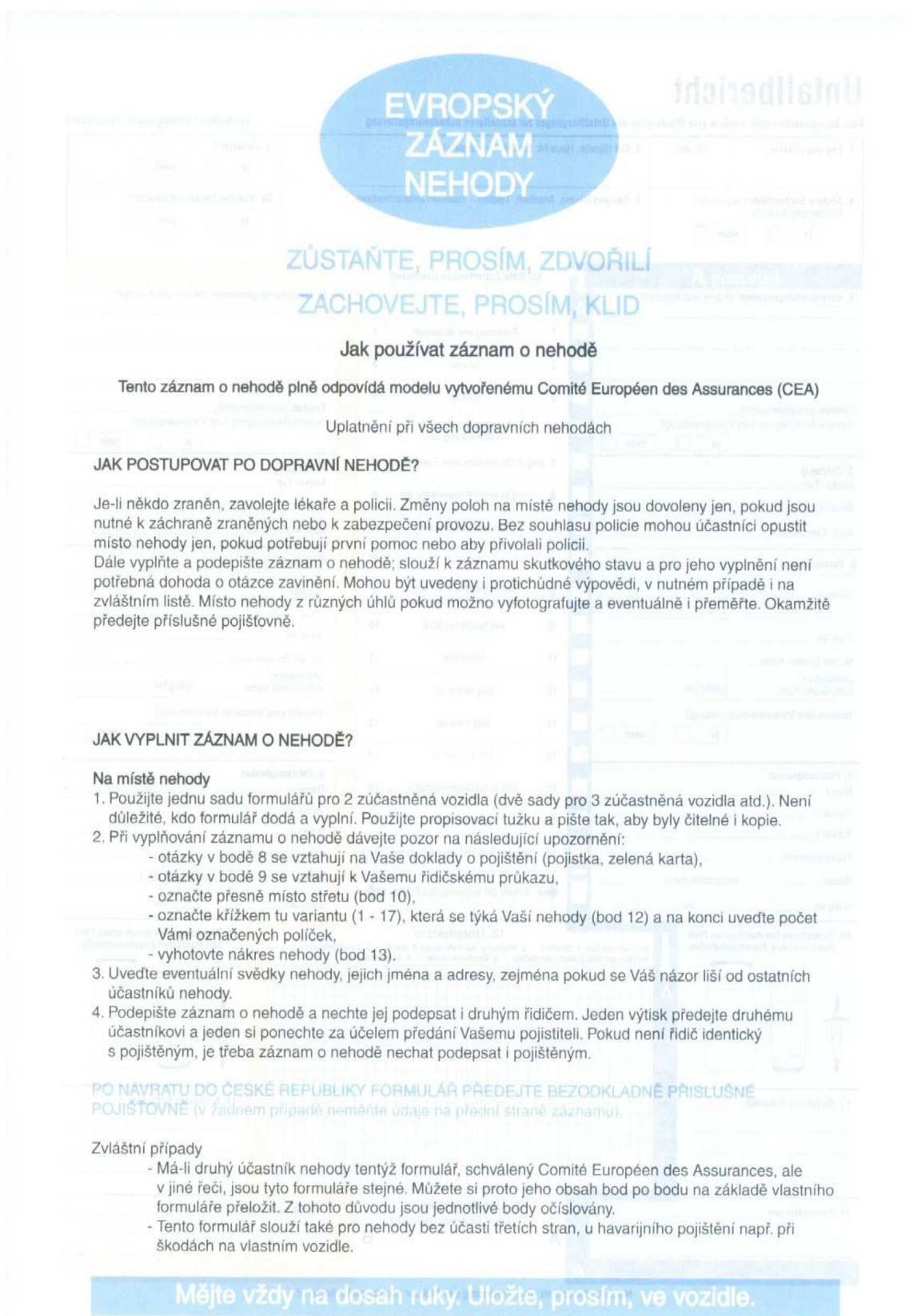
Záznam o dopravní nehodě

Slouží k dokumentaci o průběhu nehody za účelem rychlejšího vyřízení náhrady škody.

Vyplní řidiči obou vozidel!

1. Datum nehody _____ Hodina _____		2. Místo (ulice, č. domu resp. kilometrovník) _____		3. Zranění? ano ☐ ne ☐	
4. Jiná škoda než na vozidlech A a B ano ☐ ne ☐		5. Svědci (jméno, adresa, telefon - spolujezdce podtrhnout) _____		5a. Policejně šetřeno? ano ☐ ne ☐	
Kým: _____					
Vozidlo A		Vozidlo B			
6. Pojištěný (jméno, adresa, dat. narození nebo IČO) _____		12. Zaškrtněte odpovídající body vozidlo		6. Pojištěný (jméno, adresa, dat. narození nebo IČO) _____	
Telefon (od 9.00 do 16.00) _____		1 bylo zaparkováno		Telefon (od 9.00 do 16.00) _____	
Plátce DPH? ano ☐ ne ☐		2 rozjízďelo se		Plátce DPH? ano ☐ ne ☐	
7. Vozidlo Tov. značka, typ _____		3 zastavovalo		7. Vozidlo Tov. značka, typ _____	
Rok výroby _____		4 vyjízďelo z parkoviště, soukrom. pozemku, polní cesty		Rok výroby _____	
Registrační značka _____		5 odbočovalo na parkoviště, soukromý pozemek, polní cestu		Registrační značka _____	
8. Pojistitel		6 vjíždělo do kruhového objezdu		8. Pojistitel	
Adresa _____		7 jelo v kruhovém objezdu		Adresa _____	
Číslo poj. odpovědnosti _____		8 najelo ze zadu při jízdě stejným směrem ve stejném pruhu		Číslo poj. odpovědnosti _____	
Číslo zelené karty _____		9 jelo souběžně v jiném jízdním pruhu		Číslo zelené karty _____	
Hraniční pojištění platné do _____		10 měnilo jízdní pruh		Hraniční pojištění platné do _____	
Je vozidlo pojištěno havarijně? ano ☐ ne ☐		11 předjíždělo		Je vozidlo pojištěno havarijně? ano ☐ ne ☐	
Pojistitel, číslo pojistky _____		12 odbočovalo vpravo		Pojistitel, číslo pojistky _____	
9. Řidič		13 odbočovalo vlevo		9. Řidič	
Příjmení _____		14 couvalo		Příjmení _____	
Jméno _____		15 jelo v protisměru		Jméno _____	
Adresa _____		16 přijíždělo zprava		Adresa _____	
Číslo řidičského průkazu _____		17 nedalo přednost v jízdě		Číslo řidičského průkazu _____	
Skupina _____ Vydal _____		← Počet označených políček →		Skupina _____ Vydal _____	
10. Označte šipkou body vzájemného střetu		13. Náčrt		10. Označte šipkou body vzájemného střetu	
		Označte: 1. silnice - 2. směr jízdy vozidel A a B - 3. postavení vozidel v okamžiku střetu - 4. dopravní značky - 5. jména ulic			
11. Viditelná poškození _____		15. Podpisy řidičů		11. Viditelná poškození _____	
14. Poznámky _____				14. Poznámky _____	

Po podpisu a oddělení listů nelze již údaje měnit.

**EVROPSKÝ
ZÁZNAM
NEHODY**

**ZŮSTAŇTE, PROSÍM, ZDVOŘILÍ
ZACHOVEJTE, PROSÍM, KLID**

Jak používat záznam o nehodě

Tento záznam o nehodě plně odpovídá modelu vytvořenému Comité Européen des Assurances (CEA)

Uplatnění při všech dopravních nehodách

JAK POSTUPOVAT PO DOPRAVNÍ NEHODĚ?

Je-li někdo zraněn, zavolejte lékaře a policii. Změny poloh na místě nehody jsou dovoleny jen, pokud jsou nutné k záchraně zraněných nebo k zabezpečení provozu. Bez souhlasu policie mohou účastníci opustit místo nehody jen, pokud potřebují první pomoc nebo aby přivolali policii.

Dále vyplňte a podepište záznam o nehodě; slouží k záznamu skutkového stavu a pro jeho vyplnění není potřebná dohoda o otázce zavinění. Mohou být uvedeny i protichůdné výpovědi, v nutném případě i na zvláštním listě. Místo nehody z různých úhlů pokud možno vyfotografujte a eventuálně i přeměřte. Okamžitě předejte příslušné pojišťovně.

JAK VYPLNIT ZÁZNAM O NEHODĚ?

Na místě nehody

1. Použijte jednu sadu formulářů pro 2 zúčastněná vozidla (dvě sady pro 3 zúčastněná vozidla atd.). Není důležité, kdo formulář dodá a vyplní. Použijte propisovací tužku a pište tak, aby byly čitelné i kopie.
2. Při vyplňování záznamu o nehodě dávejte pozor na následující upozornění:
 - otázky v bodě 8 se vztahují na Vaše doklady o pojištění (pojistka, zelená karta),
 - otázky v bodě 9 se vztahují k Vašemu řidičskému průkazu,
 - označte přesně místo střetu (bod 10),
 - označte křížkem tu variantu (1 - 17), která se týká Vaší nehody (bod 12) a na konci uveďte počet Vámi označených políček,
 - vyhotovte náčrt nehody (bod 13).
3. Uveďte eventuální svědky nehody, jejich jména a adresy, zejména pokud se Váš názor liší od ostatních účastníků nehody.
4. Podepište záznam o nehodě a nechte jej podepsat i druhým řidičem. Jeden výtisk předejte druhému účastníkovi a jeden si ponechte za účelem předání Vašemu pojistiteli. Pokud není řidič identický s pojištěným, je třeba záznam o nehodě nechat podepsat i pojištěným.

PO NAVRATU DO ČESKÉ REPUBLIKY FORMULÁŘ PŘEDEJTE BEZODKLADNĚ PŘÍSLUŠNÉ POJIŠŤOVNĚ (v žádném případě neměřte údaje na přední straně záznamu).

Zvláštní případy

- Má-li druhý účastník nehody tentýž formulář, schválený Comité Européen des Assurances, ale v jiné řeči, jsou tyto formuláře stejné. Můžete si proto jeho obsah bod po bodu na základě vlastního formuláře přeložit. Z tohoto důvodu jsou jednotlivé body očíslovány.
- Tento formulář slouží také pro nehody bez účasti třetích stran, u havarijního pojištění např. při škodách na vlastním vozidle.

Mějte vždy na dosah ruky. Uložte, prosím, ve vozidle.

Příloha V : Konverzní tabulka nových a starých ustanovení trestního zákona.

Ustanovení zákona číslo 141/1961 Sb., trestní zákon	Ustanovení zákona číslo 40/2009 Sb., trestní zákoník
§ 171 Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání	§ 337 Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání
§ 180 Obecné ohrožení, resp.	§ 273 Obecné ohrožení z nedbalosti
§ 184	§ 277 Poškození a ohrožení obecně prospěšného zařízení z nedbalosti
§ 201 Ohrožení pod vlivem návykové látky	§ 274 Ohrožení pod vlivem návykové látky
§ 208 Neposkytnutí pomoci	§ 151 Neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku
§ 223 Ublížení na zdraví	§ 148 Ublížení na zdraví z nedbalosti
§ 224 Ublížení na zdraví	§ 143 Usmrcení nedbalostí
	§ 147 Těžké ublížení na zdraví z nedbalosti

Příloha VI : Metody zaměření místa dopravní nehody

